

# Turystyka biznesowa w Polsce

Liczba i struktura przyjazdów do Polski  
w celach biznesowych

Przychody dewizowe z turystyki biznesowej

Trendy i struktura rynku spotkań na świecie

Patron branżowy



INSTYTUT TURYSTYKI

Convention Bureau

Wrocław

Partner wydania



**PKO BANK POLSKI**

Bankowość dla przedsiębiorstw

# Bankowość dla przedsiębiorstw



## Twój biznes traktujemy jak nasz własny

Nasi doradcy mocno identyfikują się ze swoimi Klientami. Niezależnie od tego, czy doradzają małym i średnim firmom, czy wielkim korporacjom – w każdej czują się jak u siebie. Dlatego produkty i usługi finansowe, jakie proponujemy Twojej firmie, dobrane są tak, jakby chodziło o nasz własny biznes.

[www.pkobp.pl](http://www.pkobp.pl) Infolinia: 0-801 302 302 (opłata jak za połączenie lokalne)



**PKO BANK POLSKI**

*Bankowość dla przedsiębiorstw*

**INSTYTUT TURYSTYKI W WARSZAWIE**

**„MICE POLAND”**

# **Turystyka biznesowa w Polsce**

**mgr Iwona Kulesza**

**dr Krzysztof Łopaciński**

---

**Dodatkowo**

**Trendy i struktura rynku spotkań na świecie**

**– na podstawie EIBTM 2006 Industry**

**Trends & Market Share Report by Rob Davidson**

**oprac. Krzysztof Celuch**

**redakcja**

**Magda Kondas**



**INSTYTUT TURYSTYKI**

Raport opracowano w Instytucie Turystyki  
02-511 Warszawa, ul. Merliniego 9a  
tel. (022) 844 63 47, fax (022) 844 12 63  
e-mail: [it@intur.com.pl](mailto:it@intur.com.pl), [www.intur.com.pl](http://www.intur.com.pl)  
dyrektor dr Krzysztof Łopaciński

**MICE Poland**

MEETINGS • INNOVATIONS • CONFERENCE • EVENTS

Wydawca: Eurosystem – Jarosław Śleszyński  
02-034 Warszawa, ul. Wawelska 78/30  
tel. (022) 822 20 16, fax (022) 823 78 83  
e-mail: [mice@eurosys.pl](mailto:mice@eurosys.pl), [www.eurosys.pl](http://www.eurosys.pl)  
Kierownik produktu: Sylwia Banaszewska  
Skład i łamanie: Impuls  
kwiecień 2007

# WYŻSZA SZKOŁA EKONOMICZNO-INFORMATYCZNA

Zaprasza na pierwsze w Polsce, elitarne studium podyplomowe

## ZOSTAŃ PROFESJONALNYM ORGANIZATOREM KONFERENCJI (PROFESSIONAL CONFERENCE ORGANIZER)

Dyrektor  
Studium  
Podyplomowego:  
**Rob Davidson**  
University of Westminster



MEMBER  
MPI

Specjalnie dla Ciebie:

- nowatorski, dopasowany program
- europejscy eksperci, profesjoniści i praktycy wykładowcami
- fachowy dobór zajęć
- wspaniała baza szkoleniowa
- miła atmosfera

Czas trwania: 1 rok, dwa semestry (230 godzin)

Tryb: sobotnio-niedzielnny

Początek zajęć: październik 2007

Zgłoszenia: do 10.09.2007

Miejsce: WSEI Warszawa, Stokłosy 3.

Czesne: 3.400 zł

**Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Informatyczna** jako jedyna placówka kształcąca jest członkiem prestiżowej organizacji Meeting Professionals International (MPI) oraz współpracuje z organizatorami największych targów przemysłu spotkań na świecie, IMEX we Frankfurcie

**WSE-I** jest organizatorem **IMEX/MPI Future Leaders Forum** - studenckiej konferencji dotyczącej turystyki biznesowej

**Adresaci:** Pracownicy agencji eventowych, biur podróży, hoteli i innych przedsiębiorstw działających w zakresie obsługi turystyki biznesowej, pracownicy departamentów związanych z organizacją konferencji, wyjazdów służbowych, podróży motywacyjnych itp.

WARSZAWA, ul. Stokłosy 3, tel. 022 45 72 400; [rekrutacja@wsei.pl](mailto:rekrutacja@wsei.pl), [www.wsei.pl](http://www.wsei.pl)

## HOTEL PRZYJAZNY NIEPEŁNOSPRAWNYM



COURTYARD BY MARRIOTT  
WARSAW INTERNATIONAL AIRPORT HOTEL

- zlokalizowany na warszawskim lotnisku
- posiada 226 pokoi z dostępem do Internetu
- dostęp do bezprzewodowego Internetu w kawiarni i lobby
- 870 m<sup>2</sup> powierzchni konferencyjno – bankietowej
- Fitness Center

Nasze pokoje zostały stworzone z myślą o Tobie!

IT'S THE MARRIOTT WAY.™

Od € 99,-/ za  
dobę

Courtyard by Marriott  
Warsaw Intl Airport Hotel  
Zwirki i Wigury 1  
Warszawa

Rezerwacja i informacja  
pod numerem telefonu  
022 650 01 00 lub  
na stronie internetowej  
[www.courtyard.com/WAWCY](http://www.courtyard.com/WAWCY)

Nagroda specjalna  
w konkursie "Hotel bez barier 2005"

# Spis treści

|                                                                                                                                                  |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Wstęp</b> .....                                                                                                                               | 4  |
| <b>1. Charakterystyka obiektów konferencyjno-kongresowych<br/>w Polsce. Baza hotelowa</b> .....                                                  | 4  |
| <b>2. Liczba i struktura przyjazdów do Polski w celach biznesowych</b> .....                                                                     | 5  |
| <b>3. Przychody dewizowe z turystyki biznesowej</b> .....                                                                                        | 11 |
| <b>Wykaz kongresów i konferencji w wybranych miastach Polski</b> .....                                                                           | 14 |
| <b>Trendy i struktura rynku spotkań na świecie – na podstawie<br/>EIBTM 2006 Industry Trends &amp; Market Share Report by Rob Davidson</b> ..... | 17 |



## Wstęp

Polska jest atrakcyjnym kierunkiem przyjazdów, zwłaszcza w celach służbowych. Rozwój gospodarki sprzyja dynamice podróży służbowych, a także wszelkiego rodzaju profesjonalnych spotkań, konferencji i kongresów. Ogromnym atutem naszego kraju jest centralne położenie geograficzne w Europie, dogodność połączeń, brak zagrożeń w postaci zaburzeń politycznych i społecznych.

W Polsce turystyka biznesowa była i jest ważnym segmentem rynku turystycznego. Zmiany polityczne i gospodarcze, które zaszły po 1989 roku, spowodowały ogromny wzrost zainteresowania naszym krajem. Liczba przyjazdów turystów zagranicznych dynamicznie rosła. Dotyczy to również osób podróżujących w interesach. W 2005 roku udział ich stanowił jedną czwartą wszystkich przyjazdów turystycznych. Wydatki turystów zagranicznych przyjeżdżających w interesach w czasie pobytu w Polsce były na drugim miejscu (217 USD na osobę) po wydatkach związanych z pobytem o charakterze zdrowotnym (218 USD na osobę).

Na podstawie danych o liczbie konferencji i kongresów zgłoszonych przez międzynarodowe organizacje do UIA (Union of International Association) Polska znajduje się na dwudziestym szóstym miejscu.

**Tabela 1. Kraje o największej liczbie kongresów zgłoszonych do UIA w 2005 roku**

| L.p. | Kraj              | Liczba kongresów | Udział świecie w % |
|------|-------------------|------------------|--------------------|
| 1.   | Stany Zjednoczone | 1039             | 11,6               |
| 2.   | Francja           | 590              | 6,6                |
| 3.   | Niemcy            | 410              | 4,6                |
| 4.   | Wielka Brytania   | 386              | 4,3                |
| 5.   | Włochy            | 382              | 4,3                |
| 6.   | Hiszpania         | 368              | 4,1                |
| 7.   | Holandia          | 341              | 3,8                |
| 8.   | Austria           | 314              | 3,5                |
| 9.   | Szwajcaria        | 268              | 3,0                |
| 10.  | Belgia            | 242              | 2,7                |

*Źródło: International Meeting Statistics for the Year 2005, UIA, 2006*

**Tabela 2. Miasta o największej liczbie kongresów zgłoszonych do UIA w 2005 roku**

| L.p. | Kraj      | Liczba kongresów | Udział świecie w % |
|------|-----------|------------------|--------------------|
| 1.   | Paryż     | 294              | 3,3                |
| 2.   | Wiedeń    | 245              | 2,7                |
| 3.   | Bruksela  | 189              | 2,1                |
| 4.   | Singapur  | 177              | 2,0                |
| 5.   | Barcelona | 162              | 1,8                |
| 6.   | Genewa    | 161              | 1,8                |
| 7.   | Nowy Jork | 129              | 1,4                |
| 8.   | Londyn    | 128              | 1,4                |
| 9.   | Seul      | 103              | 1,2                |
| 10.  | Kopenhaga | 98               | 1,1                |

*Źródło: International Meeting Statistics for the Year 2005, UIA, 2006*

Na podstawie danych od organizatorów kongresów i konferencji ICCA (International Congress & Convention Association) również tworzy światowy ranking krajów i miast będących organizatorami kongresów. W 2005 roku na tej liście Polska znalazła się na 27 miejscu, a Warszawa na 45 miejscu.

**Tabela 3. Kraje i miasta o największej liczbie kongresów zgłoszonych do ICCA w 2005 roku**

| Kraj              | Liczba kongresów | Miasto    | Liczba kongresów |
|-------------------|------------------|-----------|------------------|
| Stany Zjednoczone | 376              | Wiedeń    | 129              |
| Niemcy            | 320              | Singapur  | 125              |
| Hiszpania         | 275              | Barcelona | 116              |
| Wielka Brytania   | 270              | Berlin    | 100              |
| Francja           | 240              | Hongkong  | 95               |
| Holandia          | 197              | Paryż     | 91               |
| Włochy            | 196              | Amsterdam | 82               |
| Australia         | 164              | Seul      | 77               |
| Austria           | 157              | Budapeszt | 77               |
| Szwajcaria        | 151              | Sztokholm | 72               |
| Brazylia          | 145              | Kopenhaga | 66               |
| Japonia           | 142              | Lizbona   | 66               |
| Szwecja           | 134              | Londyn    | 62               |
| Chiny             | 129              | Praga     | 61               |
| Singapur          | 125              | Bangkok   | 56               |
| Kanada            | 123              | Sydney    | 52               |
| Korea Płd.        | 108              | Madryt    | 52               |
| Portugalia        | 105              | Bruksela  | 52               |
| Finlandia         | 103              | Dublin    | 50               |
| Węgry             | 97               | Monachium | 50               |
| Polska            | 73               | Warszawa  | 22               |

*Źródło: International Association Meetings Market, City and country ranking, 2005, ICCA, 2006*

W międzynarodowych statystykach Polska jest często wymieniana jako „emerging market” – nowy, atrakcyjny kierunek dla międzynarodowych spotkań, konferencji i kongresów.

Znaczącym faktem jest wzrost zaangażowania Polski w działalność międzynarodowych stowarzyszeń profesjonalistów branży spotkań. Do grona paru firm z Polski będących członkiem ICCA dołączyły biura konferencji i kongresów (tzw. convention bureaux), reprezentujące struktury publiczne – Polskiej Organizacji Turystycznej, działającej na szczeblu krajowym, oraz miejskie – Warszawy, Wrocławia, Krakowa, Poznania, Gdańska i Bydgoszczy.

## 1. Charakterystyka obiektów konferencyjno-kongresowych w Polsce. Baza hotelowa

W 2005 roku działało w Polsce 1231 hoteli (wzrost o 2,4% w stosunku do roku poprzedniego) z 127 501 miejscami noclegowymi (wzrost o 3,7%). Średnio na jeden obiekt przypadają 104 miejsca do spania.

**Tabela 4. Hotele i miejsca noclegowe według kategorii w Polsce w 2005 r. (stan w dniu 31 lipca 2005 r.)**

| Hotele według kategorii | Liczba obiektów | Miejsca noclegowe |
|-------------------------|-----------------|-------------------|
| *****                   | 16              | 5 335             |
| ****                    | 66              | 13 160            |
| ***                     | 458             | 55 788            |
| **                      | 421             | 33 331            |
| *                       | 151             | 10 690            |
| W trakcie kategoryzacji | 119             | 9 197             |
| Razem                   | 1231            | 127 501           |

*Źródło: Turystyka 2005, Warszawa, GLS, 2006*

Rynek turystyki biznesowej, a zwłaszcza kongresów i konferencji, poszukuje obiektów o wyższym standardzie. W 2005 roku w Polsce było 540 hoteli pięcioletnich, cztero- i trzygwiazdkowych, co stanowiło 43,9% ogółu. Obiekty te zazwyczaj pełnią także funkcje ośrodków konferencyjnych. Posiadały 74283 miejsca

noclegowe, co stanowiło 58,3% krajowych zasobów noclegowych. Średnio w obiekcie mieściło się 138 miejsc noclegowych.

Hotele pięciogwiazdkowe znajdują się w województwach: mazowieckim (8), małopolskim (4), śląskim (2) oraz pomorskim (2). Obiekty czterogwiazdkowe skupiają się przede wszystkim w małopolskim (11), dolnośląskim (11), śląskim (8), pomorskim (6) kujawsko-pomorskim (6), wielkopolskim (6), zachodniopomorskim (6) i mazowieckim (5). Obiekty trzygwiazdkowe w województwach małopolskim (71), dolnośląskim (58), wielkopolskim (49), mazowieckim (37), śląskim (37), warmińsko-mazurskim (34) i pomorskim (31).

W 2005 roku 37,2% hoteli pięcio-, cztero- i trzygwiazdkowych znajdowało się w dużych miastach. Obiekty o najwyższym standardzie, tj. hotele pięcio- i czterogwiazdkowe, stanowiły 7,4% (bez hoteli oczekujących na kategoryzację). Dwie trzecie hoteli trzygwiazdkowych działa poza dużymi aglomeracjami. W 2005 roku analizowana baza noclegowa skupiała się w następujących miastach: Krakowie (55 obiektów), Warszawie (33 obiekty), Wrocławiu (24) i Poznaniu (19). W tych czterech aglomeracjach znajdowało się 65% ogółu obiektów trzy-, cztero- i pięciogwiazdkowych.

**Tabela 5. Hotele pięcio-, cztero- i trzygwiazdkowe w miastach (stan na dzień 31 lipca 2005 r.)**

| Miasto       | Razem | ***** | **** | *** |
|--------------|-------|-------|------|-----|
| Wrocław      | 24    | 0     | 8    | 16  |
| Bydgoszcz    | 6     | 0     | 2    | 4   |
| Lublin       | 4     | 0     | 1    | 3   |
| Zielona Góra | 2     | 0     | 0    | 2   |
| Łódź         | 6     | 0     | 0    | 6   |
| Kraków       | 55    | 4     | 6    | 45  |
| Warszawa     | 33    | 8     | 5    | 20  |
| Opole        | 6     | 0     | 0    | 6   |
| Rzeszów      | 5     | 0     | 0    | 5   |
| Białystok    | 3     | 0     | 2    | 1   |
| Gdańsk       | 12    | 2     | 2    | 8   |
| Katowice     | 7     | 0     | 3    | 4   |
| Kielce       | 5     | 0     | 0    | 5   |
| Olsztyn      | 5     | 0     | 0    | 5   |
| Poznań       | 19    | 0     | 3    | 16  |
| Szczecin     | 9     | 0     | 2    | 7   |
| Razem        | 201   | 14    | 34   | 153 |

*Źródło: Turystyka 2005, Warszawa, GUS, 2006*

## 2. Liczba i struktura przyjazdów do Polski w celach biznesowych

### 2.1. Uwagi wstępne

W tym rozdziale wykorzystano wyniki cyklicznych badań Instytutu Turystyki wykonywanych na zlecenie Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej (pod nazwą „Turystyka zagraniczna”).

Badania w 2005 roku realizowane były na przejściach granicznych, osiem razy do roku. Ankietę „Cele, motywy i organizacja przyjazdów turystycznych do Polski” (ITTZ-2) wypełniło łącznie w ciągu roku około 17 tys. cudzoziemców. Do oszacowania wielkości poszczególnych segmentów wyróżnionych na podstawie głównego celu podróży oraz do określenia liczby wizyt według województw posłużono się też wynikami badania wydat-

ków turystów zagranicznych (ankieta ITTZ-1, realizowana w ramach tego samego tematu badawczego).

Omawiając wyniki analizowanych badań stosujemy zamiennie określenia „interesy lub sprawy służbowe”, „przyjazdy służbowe lub w interesach”, „segment turystyki biznesowej” itp. Zawsze oznaczają one turystykę biznesową w szerokim znaczeniu. Składają się na nią udział w targach i wystawach, uczestnictwo w kongresach lub konferencjach, prowadzenie samodzielnych interesów (głównie podróże drobnych przedsiębiorców), prowadzenie interesów w imieniu firmy (delegacje służbowe) i obsługa transportu (przyjazdy w charakterze kierowców, konwojentów lub innych osób związanych z przewozem osób lub towarów).

Charakterystykę turystów zagranicznych podajemy dla ogółu turystów deklarujących biznesowy lub służbowy cel podróży i w podziale na główne grupy krajów:

- Rosję, Białoruś i Ukrainę
- Kraje „15” Unii Europejskiej (bez Niemiec); w tej grupie krajów najliczniej reprezentowane są Szwecja, Austria, Wielka Brytania, Włochy, Francja, Dania, Holandia i Belgia
- Niemcy (wyodrębnione z „15” UE, ponieważ jest to kraj sąsiadujący z Polską)
- Nowe kraje członkowskie Unii Europejskiej (określone w tabelach i na wykresach jako „nowe kraje UE”) – kraje, które przystąpiły do UE wraz z Polską 1 maja 2004 r. Najliczniej w tej grupie krajów reprezentowane są Litwa, Czechy, Węgry, Słowacja i Estonia
- Główne kraje zamorskie (pozaeuropejskie): Stany Zjednoczone, Kanada, Japonia, Korea Płd., Australia.

### 2.2. Ogólna charakterystyka ruchu przyjazdowego do Polski

1. Instytut Turystyki szacuje, że w 2005 roku do Polski przyjechało łącznie blisko 15,2 mln turystów, o 6,4% więcej niż w 2004 roku (według wstępnych danych w 2006 roku do Polski przyjechało 15,7 mln turystów zagranicznych).

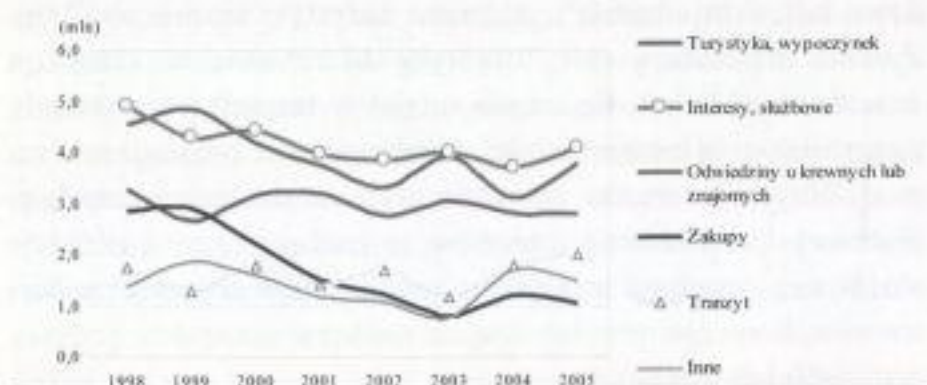
2. Według danych GUS liczba cudzoziemców w rejestrowanej bazie noclegowej wzrosła w 2005 roku o 9,5%; należy jednak pamiętać, że liczba turystów zagranicznych, którzy korzystali z noclegów w rejestrowanych przez GUS obiektach zakwaterowania zbiorowego, jest niższa niż wynikająca z oszacowań Instytutu Turystyki, które obejmują wszystkie przyjazdy turystów, bez względu na to, gdzie nocowali i w jakim celu przybyli.

3. Mniej niż jedna czwarta turystów pochodzi z krajów nieościennych; wśród nich największy udział mają kraje „15” Unii Europejskiej (poza Niemcami).

4. Kraje „15” UE charakteryzuje największy odsetek przyjazdów w celach biznesowych.

W ciągu ostatnich lat typowa turystyka (wakacje, wypoczynek), turystyka biznesowa i odwiedziny u krewnych lub znajomych obejmują po 20-29% ogółu przyjazdów. Wprowadzenie w 2004 roku do ankiety nowych kategorii (cel zdrowotny i prywatny przyjazd szkoleniowy), a także to, że część respondentów nie sprecyzowała celów przyjazdu, sprawiło, że owe główne segmenty nieco straciły na znaczeniu. W 2005 roku ich wielkość wyniosła odpowiednio: typowa turystyka – 3 800 tys., turystyka biznesowa – 4 100 tys., odwiedziny u krewnych i znajomych 2 790 tys. Pozostałe cele wizyty w Polsce występują rzadziej, choć w odniesieniu do turystów z niektórych krajów mają dość istotne znaczenie.

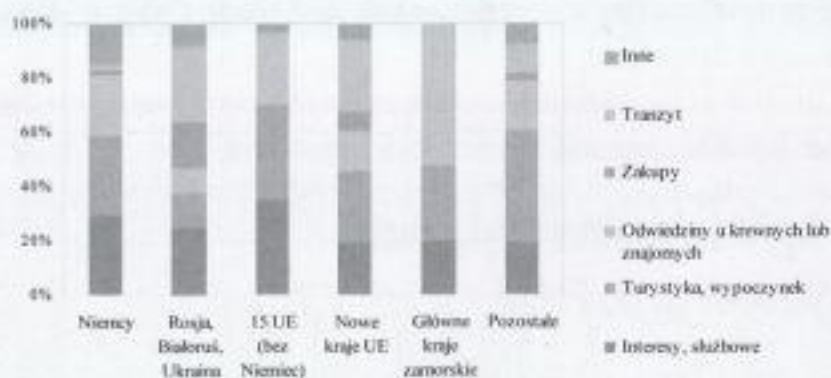
**Rys. 1. Przyjazdy turystów według podstawowych celów pobytu w latach 1998-2005**



Źródło: badania Instytutu Turystyki w latach 1998-2005

W 2005 roku, podobnie jak poprzednio, obserwuje się znaczne zróżnicowanie struktury celów przyjazdu zależnie od kraju (grupy krajów) pochodzenia. Największy udział przyjazdów w celach biznesowych wykazują kraje starej Unii Europejskiej (bez Niemiec) – 35%, a najmniejszy – sąsiedzi ze wschodu (Rosja, Białoruś i Ukraina – łącznie 25%) i nowe kraje członkowskie UE (19%).

**Rys. 2. Struktura celów przyjazdu w 2005 roku**



Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2005 r.

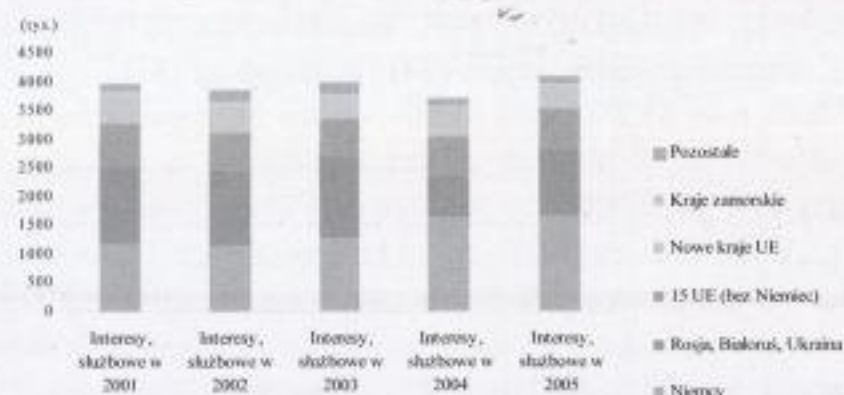
## 2.3. Ogólna charakterystyka przyjazdów służbowych i w interesach

Po wyraźnej tendencji malejącej w latach 1997-2000, następne przyniosły wzrost udziału przyjazdów biznesowych z krajów wschodnich. W 2004 roku odsetek ten wyraźnie się zmniejszył, a w 2005 powrócił do średniej wieloletniej. Turyści z nieościenionych krajów „15” UE regularnie zwiększali udział przyjazdów biznesowych w latach 1997-2001, w 2005 roku zanotowano wzrost do 6,7%. Jeśli chodzi o Niemców – obserwujemy dość jednorodną tendencję rosnącą (1,2% w 2005 r.).

W 2005 roku najwięcej przyjazdów biznesowych i służbowych zanotowano z rynku niemieckiego (ponad 1,6 mln – kolejny wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem) i zza wschodniej granicy (Ukraina – 635 tys., Białoruś – 400 tys. i Rosja – 140 tys.). Spośród krajów Unii Europejskiej (bez Niemiec) – razem około 710 tys. przyjazdów w interesach lub sprawach służbowych – warto wymienić kraje Beneluksu, które generują ok. 215 tys. przyjazdów, Austrię (100 tys.), Wielką Brytanię (120

tys.), Szwecję (85 tys.), Włochy (70 tys.), Francję (65 tys.) i Danię (40 tys.). Nowe kraje członkowskie UE generują razem 340 tys. (duży wzrost), a główne kraje zamorskie – około 100 tys. przyjazdów służbowych, z czego 50 tys. przypada na Stany Zjednoczone.

**Rys. 3. Liczba przyjazdów służbowych w latach 2001-2005 (oszacowania w tys.)**

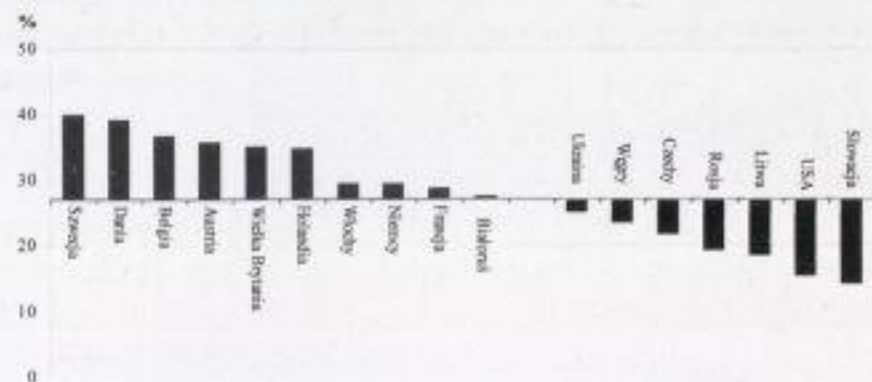


Źródło: badania Instytutu Turystyki w latach 2001-2005

Według oszacowań Instytutu Turystyki, w 2005 roku rozmiary sektora turystyki przyjazdowej w celach służbowych i w interesach kształtowały się na poziomie 4,1 mln przyjazdów.

Według wyników badań z 2005 roku, ogółem 27,1% turystów deklarowało służbowy lub biznesowy cel podróży. Jak to ilustruje rysunek 4, ponadprzeciętny udział tego celu podróży obserwujemy wśród turystów ze Szwecji, Danii, Belgii, Austrii, Wielkiej Brytanii, Holandii, Włoch, Niemiec, Francji i Białorusi. Z drugiej strony przyjazdy służbowe stanowią margines wśród przyjazdów z krajów sąsiednich (wyłączywszy Niemcy) – Słowacji, Litwy, Rosji, Czech, Węgier i Ukrainy.

**Rys. 4. Udział przyjazdów służbowych i biznesowych według krajów w 2005 roku**



Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2005 r.

Wyniki badań pozwalają scharakteryzować segment podróży służbowych następująco:

- Średnia długość pobytu – 2,9 noclegu (mniej niż średnia dla ogółu turystów).
- Udział biur podróży w organizacji podróży jest nieznaczny, stosunkowo często natomiast mamy do czynienia z rezerwacją usług (17%).
- Odsetek korzystających z hoteli, moteli lub pensjonatów jest w tej grupie turystów szczególnie wysoki: w 2003 roku wyniósł 81%, w 2004 – 83%, a w 2005 – zmalał do 73%.
- Wizyty w interesach lub sprawach służbowych łączą się

**Tabela 6. Przyjazdy w celach służbowych i w interesach na tle przyjazdów ogółem w 2005 roku (oszacowania w tys.)**

|                                  | Ogółem | Niemcy | Rosja, Białoruś, Ukraina | „15” UE (bez Niemiec) | Nowe kraje UE | Kraje zamorskie | Pozostałe |
|----------------------------------|--------|--------|--------------------------|-----------------------|---------------|-----------------|-----------|
| Ogółem                           | 15 200 | 5 570  | 4 710                    | 2 015                 | 1 565         | 505             | 835       |
| W tym: interesy, sprawy służbowe | 4 100  | 1 650  | 1 170                    | 710                   | 340           | 100             | 130       |

**Tabela 7. Struktura przyjazdów w interesach w 2005 roku (%)**

| Cel przyjazdu                   | Ogółem | Niemcy | Rosja, Białoruś,<br>Ukraina | „15” UE<br>(bez Niemiec) | Nowe kraje UE | Kraje zamorskie | Pozostałe |
|---------------------------------|--------|--------|-----------------------------|--------------------------|---------------|-----------------|-----------|
| Udział w targach i wystawach    | 10,5   | 15,2   | 3,2                         | 15,0                     | 17,8          | 0,0             | 1,5       |
| Udział w kongresie, konferencji | 14,0   | 23,7   | 3,8                         | 18,1                     | 9,7           | 11,9            | 7,5       |
| Samodzielne interesy            | 22,3   | 15,0   | 29,2                        | 22,3                     | 16,3          | 40,7            | 32,5      |
| Interesy w imieniu firmy        | 28,9   | 31,9   | 23,4                        | 32,3                     | 20,5          | 47,4            | 43,8      |
| Transport                       | 18,1   | 6,3    | 34,9                        | 9,7                      | 23,9          | 0,0             | 10,9      |
| Inne służbowe                   | 4,4    | 5,5    | 3,7                         | 1,2                      | 11,8          | 0,0             | 2,9       |
| Brak danych                     | 1,8    | 2,4    | 1,8                         | 1,3                      | 0,1           | 0,0             | 0,7       |

(100% – ci, którzy wskazali „interesy, sprawy służbowe” jako główny cel przyjazdu)

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2005 r.

**Tabela 8. Struktura przyjazdów w interesach w 2005 roku (oszacowania w tys.)**

| Cel przyjazdu                   | Ogółem | Niemcy | Rosja, Białoruś,<br>Ukraina | „15” UE<br>(bez Niemiec) | Nowe kraje UE | Kraje zamorskie | Pozostałe |
|---------------------------------|--------|--------|-----------------------------|--------------------------|---------------|-----------------|-----------|
| Ogółem                          | 4 100  | 1 650  | 1 170                       | 710                      | 340           | 100             | 130       |
| Udział w targach i wystawach    | 430    | 240    | 30                          | 100                      | 60            | 0               | 0         |
| Udział w kongresie, konferencji | 590    | 380    | 40                          | 120                      | 30            | 10              | 10        |
| Samodzielne interesy            | 900    | 250    | 350                         | 160                      | 60            | 40              | 40        |
| Interesy w imieniu firmy        | 1 210  | 530    | 270                         | 230                      | 70            | 50              | 60        |
| Transport                       | 680    | 100    | 410                         | 70                       | 80            | 0               | 20        |
| Inne służbowe                   | 290    | 150    | 70                          | 30                       | 40            | 0               | 0         |
| Brak danych                     | 75     | 50     | 15                          | 10                       | 0             | 0               | 0         |

Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2005 r.

z większą częstotliwością przyjazdów. Średnia liczba wizyt w 2005 roku wyniosła 4,1 (wzrost w porównaniu z 2004 rokiem).

Turystyka biznesowa z reguły wiąże się z pobytami w miastach (81%); wśród nich dominują zdecydowanie Warszawa (910 tys.), Poznań (301 tys.) i Łódź (235 tys.). Najczęściej odwiedzane są województwa: mazowieckie (1 250 tys.), wielkopolskie (544 tys.), łódzkie (354 tys.), lubelskie (306 tys.) dolnośląskie (297 tys.), zachodniopomorskie (282 tys.), podlaskie (256 tys.) i małopolskie (po 231 tys.) w lubelskim, podobnie jak w podlaskim, zaznacza się wyraźna przewaga sąsiadów zza wschodniej granicy.

Wizyty w interesach lub sprawach służbowych łączą się z większą częstotliwością przyjazdów. 53% (w 2004 r. – 45%) turystów biznesowych odwiedza Polskę trzy lub więcej razy w ciągu roku. Średnia liczba wizyt wyniosła 4,1 (wzrost w porównaniu z 2004 r.).

W 2005 roku poziom krytycyzmu zmalał, ale przekroczył wskaźniki dla ogółu turystów. Dotyczy to zwłaszcza oceny stanu sanitarnego (16,8% wobec 14% dla ogółu) i poziomu usług (8% wobec 5%). Także uciążliwość dojazdu (19,7%), dostępność informacji (7,4%) i wysokie koszty pobytu (22,9%) wciąż są dość często krytykowane.

Podróże samolotem stanowiły 14,7% przyjazdów, samochodem – 59,8%, pojazdem ciężarowym zaś 17,4%.

## 2.4. Struktura przyjazdów służbowych i w interesach

Posługując się ogólną nazwą „turystyka biznesowa” lub „przyjazdy w sprawach służbowych” musimy pamiętać, że jest to kategoria wewnętrznie zróżnicowana, a jej struktura przedstawia się odmiennie dla różnych grup turystów wyróżnionych ze względu na kraj pochodzenia. Relacje gospodarcze motywujące do podróży są bardzo zróżnicowane, zależnie od grupy krajów. Znaczna część przyjazdów „w interesach” z Ukrainy, Bia-

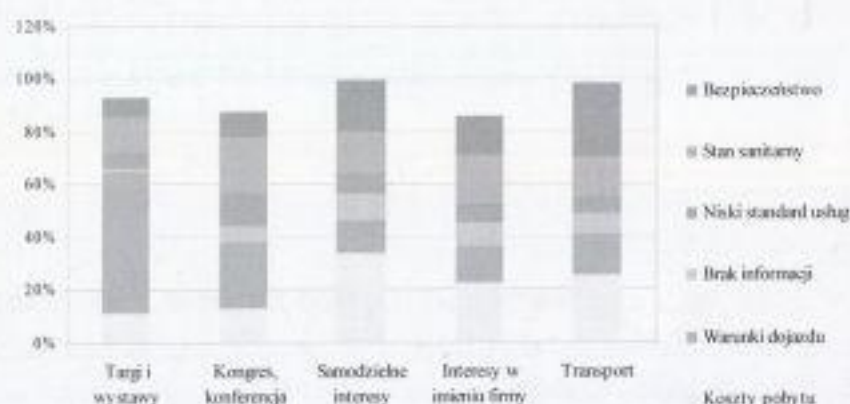
łorusi czy Rosji ma zupełnie inny charakter niż np. przyjazdy z Wielkiej Brytanii (choć są tak samo określone w ankiecie). Tak więc za odrębną grupę klientów można uznać stosunkowo dużą liczbę osób przyjeżdżających w interesach z Ukrainy, Białorusi i Rosji, które charakteryzują swój przyjazd biznesowy jako związany z prowadzeniem „samodzielnych interesów”. Wiele cech przyjazdów z tego kierunku (np. obserwowana od kilku lat profesjonalizacja drobnego handlu) sugeruje oddzielne traktowanie tej grupy.

Prawie 30% przyjazdów biznesowych ma na celu prowadzenie interesów w imieniu firmy (spadek w porównaniu z 2004 r.), a 22% – prowadzenie samodzielnych interesów (w 2003 r. przeważały samodzielne przyjazdy biznesowe, w 2004 r. zaś na czoło wysunęły się przyjazdy osób delegowanych przez firmy i przedsiębiorstwa). Uczestnictwo w targach i wystawach deklaruje co dziesiąty turysta biznesowy, a przyjazd na kongres lub konferencję – 14%. Ten ostatni cel przyjazdu był, podobnie jak w 2004 roku, szczególnie częsty wśród mieszkańców krajów „15” UE i głównych krajów zamorskich. 18% przyjazdów służbowych przypada na podróże kierowców i innych osób związanych z usługami transportowymi. Są to głównie Litwini, Łotysze i Estończycy.

Warto zwrócić uwagę na zróżnicowanie ocen pobytu – w 2005 roku najbardziej krytyczni byli uczestnicy targów i wystaw (tylko 8% nie zgłaszało żadnych uwag). W 2005 roku (podobnie jak w 2004) kierowcy i inne osoby związane z usługami transportowymi zgłosiły najwięcej uwag krytycznych, a szczególnie dużo spośród nich (blisko jedna trzecia) krytykowało stan bezpieczeństwa. Następni pod względem nasilenia krytycyzmu byli ci, którzy przyjechali w związku z prowadzeniem samodzielnych interesów. Krytykowali oni zwłaszcza koszty (co trzeci badany), stan bezpieczeństwa (co drugi), stan sanitarny i dojazd. Uczestnicy kongresów lub konferencji stosunkowo często kry-

tykowali warunki dojazdu, stan sanitarny i koszty. Warto wspomnieć ponadto, że uczestnicy targów i wystaw szczególnie często, podobnie jak w poprzednich latach, krytykowali warunki dojazdu (ponad 50%). Dodajmy, że podróżowali oni zwykle samochodem.

**Rys. 5. Zróżnicowanie ocen krytycznych zależnie od rodzaju turystyki biznesowej**



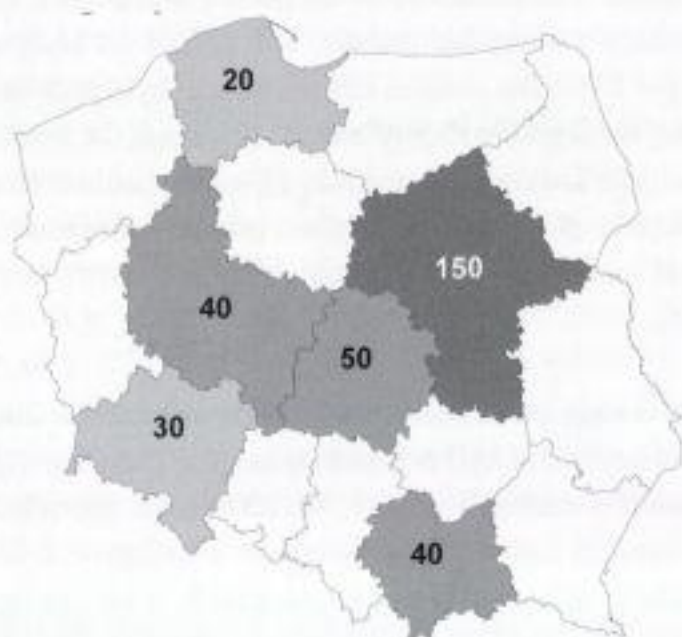
*Uwaga – badani mogli wymienić po kilka krytykowanych aspektów pobytu, stąd suma odsetków przekracza 100%.*

*Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2005 r.*

Bez względu na rodzaj turystyki biznesowej stosunkowo wysoki jest udział korzystających z bazy noclegowej typu hotelowego: najwyższy w grupie uczestników targów i wystaw lub kongresów, konferencji (92,8% i 95,2%), a najniższy – wśród tych, którzy przyjechali prowadzić samodzielne interesy (80,0%). Dodajmy, że najdłużej przebywają w Polsce uczestnicy targów i wystaw (średnio 4,3 noclegu); pobyt pozostałych nie przekracza czterech noclegów.

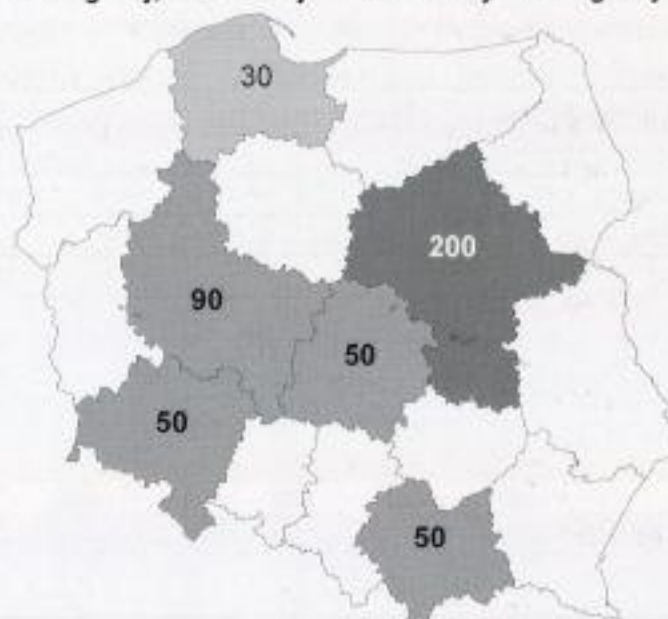
Rozmieszczenie terytorialne poszczególnych rodzajów podróży biznesowych wykazuje wspólne cechy (mapki wyraźnie ilustrują dominację województw mazowieckiego, wielkopolskiego i łódzkiego). Są też pewne różnice. Geografia przyjazdów na targi lub wystawy oraz na kongresy lub konferencje jest zbliżona i cechuje się znaczną koncentracją w kilku województwach, ale już przyjazdy w celu prowadzenia samodzielnych interesów są rozmieszczone bardziej równomiernie. Mapa przyjazdów typowo delegacyjnych („interesy w imieniu firmy”) pokazuje szczególnie wysoką pozycję województwa mazowieckiego.

**Rys. 6. Targi i wystawy – liczba wizyt według województw**



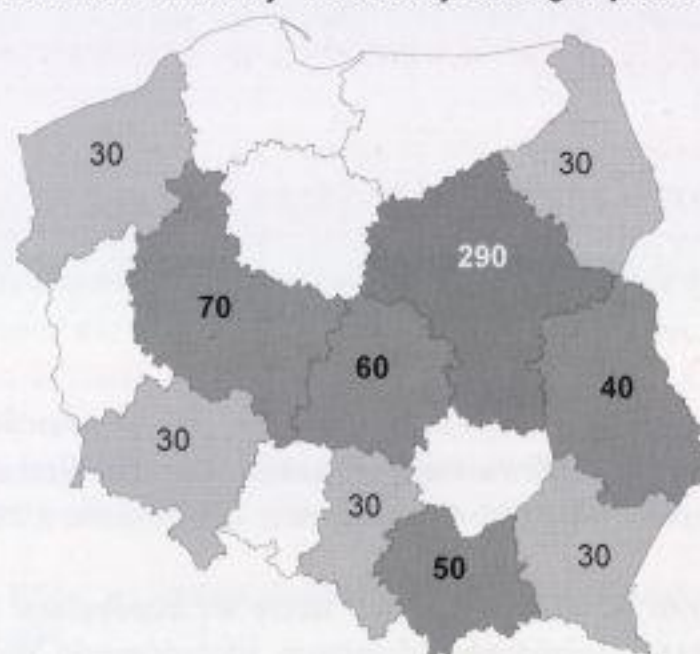
*Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2004 r.*

**Rys. 7. Kongresy, konferencje – liczba wizyt według województw**



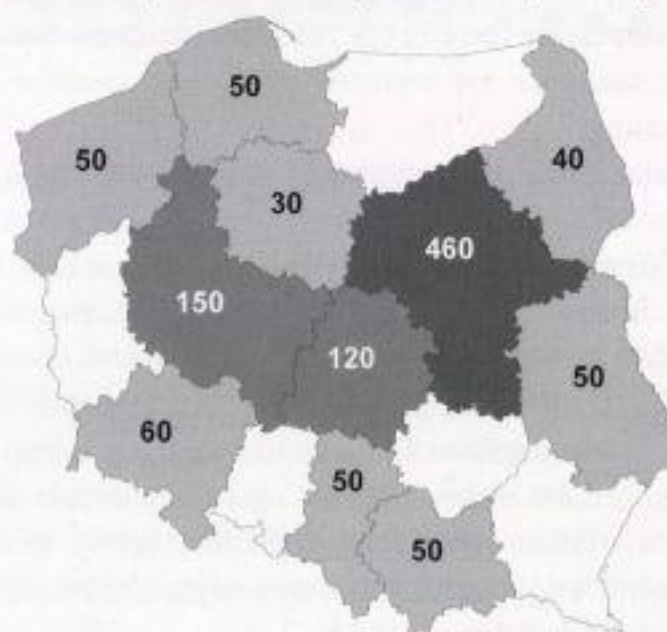
*Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2004 r.*

**Rys. 8. Samodzielne interesy – liczba wizyt według województw**



*Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2004 r.*

**Rys. 9. Interesy w imieniu firmy – liczba wizyt według województw**



*Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2004 r.*

## 2.5. Charakterystyka segmentu podróży służbowych według głównych grup krajów

### Niemcy

Turystów biznesowych z Niemiec charakteryzuje:

- zbliżona do średniej dla ogółu turystów biznesowych długość pobytu (3,3 noclegu)

- znaczny udział przyjazdów na kongres lub konferencję oraz przyjazdów delegacyjnych („interesy w imieniu firmy”)
- nieliczne uwagi krytyczne o kosztach pobytu w Polsce oraz ponadprzeciętny – ale mniejszy niż w 2004 roku – krytycyzm wobec warunków sanitarnych (23,4%) i jakości usług (12,6%). Zwiększyła się ilość uwag do warunków dojazdu (z 17% do 19,7%)
- nieco niższy niż wśród ogółu turystów biznesowych udział wielokrotnych wizyt w Polsce (16,3% Niemców odwiedziło Polskę 5 lub więcej razy w ciągu roku)
- stosunkowo znaczna liczba wizyt w województwach wielkopolskim, dolnośląskim i mazowieckim
- największy – w porównaniu z innymi analizowanymi grupami krajów – odsetek osób deklarujących polskie pochodzenie.

### Rosja, Białoruś i Ukraina

Turyści biznesowi z Rosji, Białorusi i Ukrainy wyraźnie się różnią od ogółu turystów pod wieloma względami; są to zwłaszcza:

- krótki pobyt w Polsce (2,3 noclegu)
- najniższy odsetek korzystających z bazy typu hotelowego (42,0%)
- wysoki odsetek osób prowadzących samodzielne interesy (29,2%) oraz interesy w imieniu firmy (23,4%)
- niewiele uwag krytycznych, z wyjątkiem bardzo licznych wskazań kosztów pobytu (40,0%)
- znaczny udział wielokrotnych wizyt (44,8% odwiedziło Polskę 5 lub więcej razy w ciągu roku)
- koncentracja wizyt w województwach mazowieckim, lubelskim i podlaskim
- stosunkowo niskie wykształcenie.

Profil turystów biznesowych zza wschodniej granicy uległ w 2005 roku poważnym zmianom w porównaniu z poprzednimi latami. Warto zwrócić uwagę zwłaszcza na:

- ponowny wzrost liczby przyjazdów związanych z prowadzeniem samodzielnych interesów
- znaczny spadek (z 35% do 23,4%) odsetka przyjazdów delegacyjnych, czyli związanych z prowadzeniem interesów w imieniu firmy
- spadek udziału korzystających z hoteli
- znaczny wzrost uwag krytycznych o kosztach pobytu.

### Kraje członkowskie Unii Europejskiej (bez Niemiec)

W porównaniu z ogółem badanych, turyści z niesąsiadujących z Polską krajów „15” Unii Europejskiej wyróżniają się:

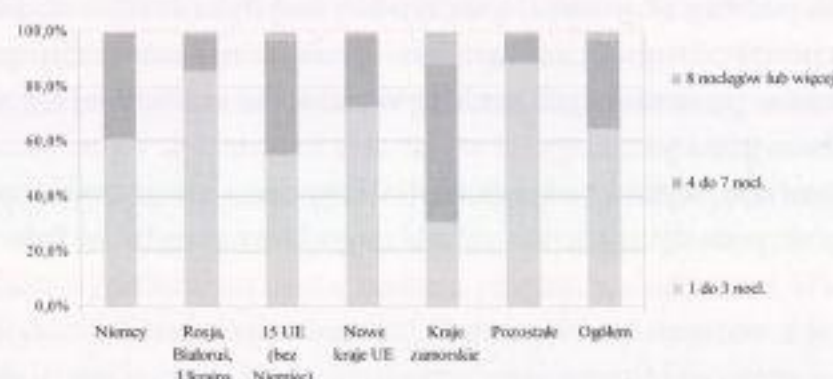
- dłuższym czasem pobytu (3,4 noclegu)
- większym odsetkiem korzystających z noclegów w hotelach lub motelach (89,1%)
- znacznym udziałem przyjazdów delegacyjnych („interesy w imieniu firmy”) oraz w celu prowadzenia samodzielnych interesów, na kongres lub konferencję
- wyraźnie wyższym poziomem krytycznych uwag na temat warunków dojazdu (27,6% – mniej niż w 2004 r.) stanu sanitarnego (21,7%) i braku informacji (14,0%)
- mniejszą średnią liczbą wizyt w ciągu roku (3,1 wizyty wobec 4,1 wśród wszystkich turystów biznesowych)
- bardzo licznymi wizytami w województwie mazowieckim (41%); udział następnych z kolei – wielkopolskiego i małopolskiego – jest dużo niższy (14% i 9%)
- znacznym udziałem podróży lotniczych (36%).

### Nowe kraje Unii Europejskiej

Na tle ogółu turyści z nowych krajów Unii Europejskiej (w tej grupie dominują Litwini, Łotysze, Czesi i Węgrzy) wyróżniają się:

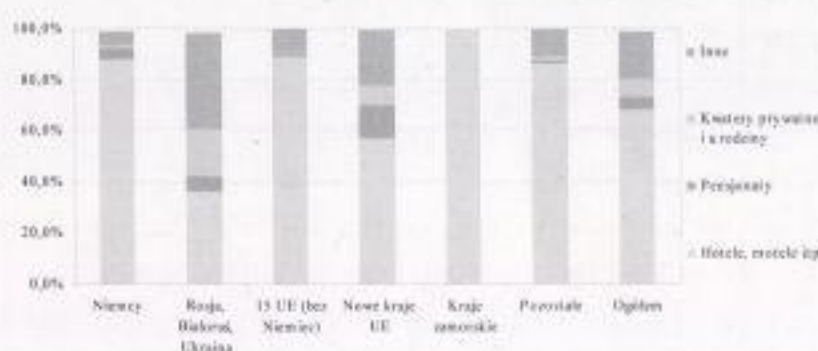
- krótkim średnim czasem pobytu (2,7 noclegu)
- znaczną przewagą przyjazdów organizowanych w pełni samodzielnie
- stosunkowo rzadkim korzystaniem z noclegów w bazie typu hotelowego (70%)
- bardzo znacznym udziałem przyjazdów związanych z usługami transportowymi (prawie co czwarty przyjeżdżający w interesach)
- raczej niskim poziomem krytycyzmu (na tym tle zwracają uwagę liczne głosy krytyczne o trudnych warunkach dojazdu: 32,8% – znaczny wzrost w stosunku do 2004 r. – 26%)
- znaczną liczbą wielokrotnych wizyt (średnio 4,1 wizyty w ciągu roku; 30,4% odwiedziło Polskę pięć lub więcej razy)
- licznymi wizytami w województwach mazowieckim, podlaskim i małopolskim.

Rys. 10. Długość pobytu według głównych grup krajów



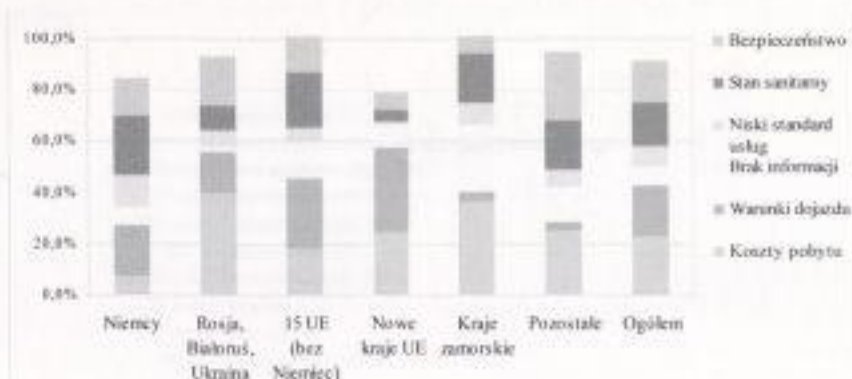
Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2005 r.

Rys. 11. Miejsce noclegu według głównych grup krajów



Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2005 r.

Rys. 12. Krytyka według głównych grup krajów



Źródło: badania Instytutu Turystyki w 2005 r.

### Główne kraje zamorskie

Turystów z krajów pozaeuropejskich charakteryzuje przede wszystkim:

- najdłuższy pobyt w Polsce (średnio 5,1 noclegu – więcej niż w 2004 r.)

- mały udział biur podróży w organizacji przyjazdu, przy częstym korzystaniu z rezerwacji usług przed przyjazdem
- niemal wyłącznie korzystanie z noclegów w hotelach lub motelach
- największy w porównaniu z innymi grupami krajów udział (47,4%) przyjazdów delegacyjnych (prowadzenie interesów w imieniu firmy)
- wyraźnie najwyższy odsetek uwag krytycznych o dostępności informacji (26%) i stanie sanitarnym (19,3%); ocena jakości usług turystycznych wyraźnie się poprawiła
- najmniejsza średnia liczba wizyt w ciągu roku (1,9); raz lub dwa razy odwiedziło Polskę 69% turystów biznesowych z tych krajów
- najwyższy poziom wykształcenia
- największy udział podróży drogą lotniczą.

## 2.6. Podsumowanie

Przedstawiona wyżej charakterystyka przyjazdowej turystyki biznesowej pozwoli, jak sądzimy, lepiej zrozumieć wewnętrzną złożoność tego segmentu. Wynika ona ze szczegółowych motywacji do podróży (z jednej strony typowa turystyka konferencyjno-kongresowo-targowa, z drugiej zaś – prowadzenie samodzielnych interesów przez drobnych przedsiębiorców zza wschodniej lub zachodniej granicy).

Omawiając wyniki badań poświęciliśmy dużo uwagi ocenie warunków podróży i jakości różnych aspektów pobytu w Polsce.

Warto podkreślić, że oceny te były w 2005 roku mniej krytyczne niż w 2004.

W przypadku sąsiednich krajów ze wschodu istotnym czynnikiem wpływającym na liczbę przyjazdów i strukturę przyjazdów biznesowych było bez wątpienia wprowadzenie obowiązku wizowego.

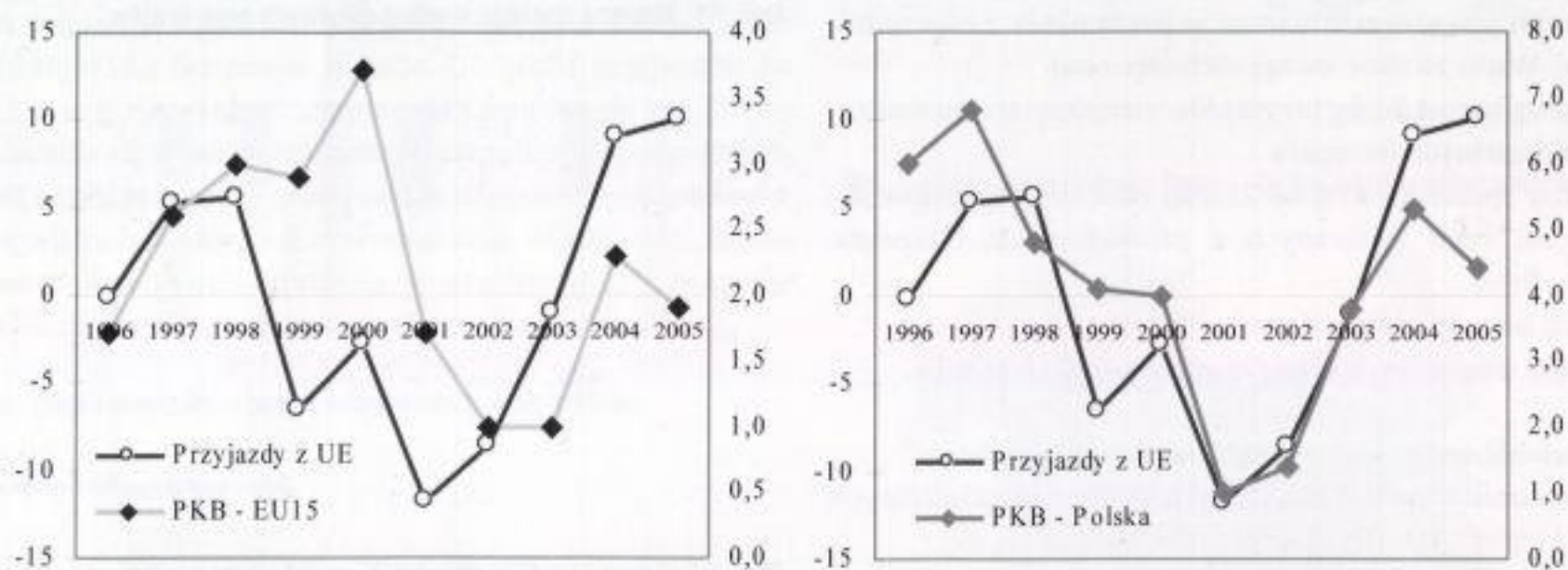
Poszukując czynników determinujących wielkość ruchu przyjazdowego nie należy zapominać o kontekście gospodarczym, który w odniesieniu do turystyki biznesowej bierze górę nad elementami atrakcyjności turystycznej. Jeśli tak, to które uwarunkowania odgrywają większą rolę – koniunktura w krajach wysyłających, czy też w kraju odwiedzanym?

Szczegółowej analizie poddaliśmy przyjazdy z niesąsiedzkich krajów „15” Unii Europejskiej. Porównano procentowe zmiany liczby przyjazdów i zmiany PKB: (a) w krajach „15” i (b) w Polsce w latach 1996-2005.

Wykresy sugerują bliski związek obu par analizowanych zmiennych, jednak analiza statystyczna wykazała brak korelacji pomiędzy zmiennością liczby przyjazdów a zmiennością PKB w EU „15”. Druga para zmiennych (przyjazdy i PKB w Polsce) jest ze sobą istotnie powiązana: korelacja Pearsona = 0,738.

Tak więc można postawić hipotezę, że dynamika dochodu narodowego, czy też ogólnie mówiąc, koniunktura gospodarcza w Polsce, ma większe znaczenie dla generowania liczby przyjazdów biznesowych z krajów UE niż warunki ekonomiczne w tych krajach.

Rys. 13. Zmiany liczby przyjazdów z krajów „15” Unii Europejskiej a zmiany PKB w tych krajach i w Polsce (%)



Źródła: Eurostat i GUS, analiza: Instytut Turystyki

### 3. Przychody dewizowe z turystyki biznesowej

#### 3.1. Przeciętne wydatki w segmencie turystyki biznesowej: wielkość i dynamika zmian

W 2005 roku, podobnie jak w roku poprzednim, z ekonomicznego punktu widzenia turystyka biznesowa była najbardziej interesującym i obiecującym segmentem rynku. Wskazują na to zarówno wyższe w relacji do pozostałych segmentów wydatki przeciętne (por. rys. 14), jak i znacząca liczba przyjazdów (w 2005 – ok. 4,1 mln). Badania graniczne<sup>1</sup>, od wielu lat prowadzone przez Instytut Turystyki wśród nierezydentów opuszczających Polskę, pozwoliły w 2005 r. oszacować, że przeciętne wydatki osób podejmujących podróże w celach służbowych, zawodowych, związanych z załatwianiem interesów wyniosły 166 USD (w tym przyjeżdżających na kongresy i konferencje 217 USD na osobę). Było to najwięcej ze wszystkich segmentów rynku zaliczanych przez WTO do turystycznych<sup>2</sup>, zarówno w przeliczeniu na osobę, jak i na jeden dzień pobytu. Wydatki na osobę były o około 6,4% większe niż wyniosła średnia ważona dla całej badanej populacji. Przeciętne wydatki na jeden dzień pobytu były zaś wyższe aż o 45,5%, co wynika m.in. z tego, że pobyty osób zaliczonych do tego segmentu są krótsze. Warto zwrócić uwagę, że największe wydatki deklarują osoby biorące udział w konferencjach i kongresach (217 USD na osobę).

Wydatki przed podróżą były wyższe niż średnia dla wszystkich badanych (71 USD). W przeliczeniu na osobę turyści wskazujący sprawy służbowe i interesy jako główny cel wizyty wydają średnio po 75 USD. To trzecia grupa wydająca powyżej średniej. Jest to tendencja wieloletnia, trwała. W 2005 roku przeciętne wydatki na osobę były o 6,4% wyższe niż wyniosła średnia dla ogółu badanych, na jeden dzień pobytu zaś o 45,5%. Podobnie jak w latach poprzednich, pobyty osób zaliczonych do tego segmentu są krótsze od przeciętnych.

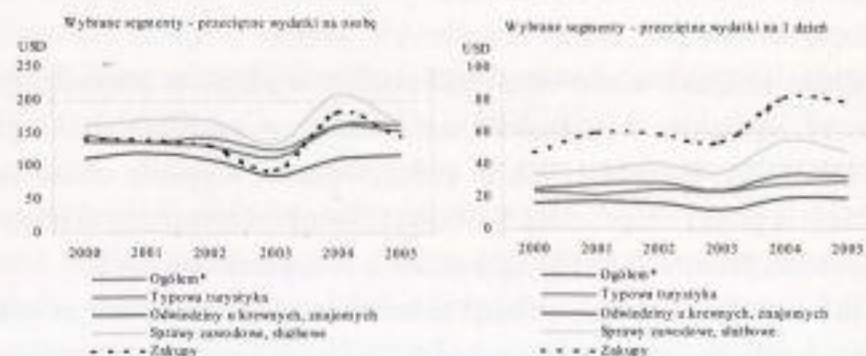
Rys. 14. Wydatki turystów w 2005 roku według celu podróży (w USD)



Źródło: badania Instytutu Turystyki

Jeśli chodzi o tendencje wieloletnie, warto zauważyć, że w 2005 roku w stosunku do roku poprzedniego nastąpił spadek przeciętnych wydatków na osobę w odniesieniu do wszystkich segmentów rynku, także w stosunku do turystyki biznesowej (por. rys. 15). Wydaje się, że jest to związane z jednej strony z ogólnie niekorzystnymi tendencjami w turystyce polskiej, jakie zaobserwowano w poprzednim roku (zwłaszcza w pierwszym półroczu), z drugiej zaś – ze znaczącym ożywieniem wynikającym z akcesji Polski do Unii Europejskiej.

Rys. 15. Przeciętne wydatki turystów w latach 2000-2005 (wybrane segmenty rynku)



Średnia ważona

Źródło: badania Instytutu Turystyki

Równie jednoznaczne zmiany obserwuje się analizując wydatki na dzień pobytu. W odniesieniu do segmentu turystyki biznesowej wydatki te zmalały w porównaniu z 2005 rokiem.

Wydatki na osobę analizowane według krajów wyniosły w 2005 roku od 73 USD (Białoruś) do 607 USD (kraje zamorskie) i były znacznie bardziej zróżnicowane niż to miało miejsce w przypadku wszystkich innych segmentów rynku (tab. 9). Warto podkreślić, że – podobnie jak w poprzednich latach – dla niektórych krajów przeciętne wydatki turystów przyjeżdżających do Polski w celach służbowych kilkakrotnie przewyższają sumy pozostawiane przez osoby deklarujące cele typowo turystyczne bądź odwiedzin u krewnych i znajomych. Do takiej grupy należą np. kraje zamorskie. W grupie badanych krajów europejskich najwyższy poziom wydatków na osobę cechuje przyjazdy służbowe z Wielkiej Brytanii, Beneluksu, Niemiec i Francji. Wśród turystów z krajów ościennych (poza Niemcami) przeciętne wydatki na osobę kształtują się w granicach od 73 USD (Białoruś) do 109 USD (Rosja).

Tabela. 9. Przeciętne wydatki turystów deklarujących interesy lub sprawy służbowe jako główny cel podróży w latach 2004-2005

|                  | Średnie wydatki w USD na osobę |      |
|------------------|--------------------------------|------|
|                  | 2004                           | 2005 |
| Ogółem           | 210                            | 166  |
| Niemcy           | 203                            | 205  |
| Francja          | 255                            | 194  |
| Wielka Brytania  | 248                            | 261  |
| Kraje Beneluksu  | 224                            | 205  |
| Skandynawia      | 162                            | 195  |
| Kraje zamorskie* | 568                            | 607  |

\*USA, Kanada, Korea Płd., Japonia, Australia

Źródło: badania Instytutu Turystyki

Rys. 16. Wydatki turystów deklarujących interesy lub sprawy służbowe jako główny cel podróży w 2005 roku (w USD na osobę) – według krajów



Źródło: badania Instytutu Turystyki

W odniesieniu do zdecydowanej większości grup krajów odnotowano spadek wydatków osób wskazujących cele służbowe. Wyjątkiem są kraje skandynawskie, gdzie zaobserwowano dość znaczący wzrost (o 22,6%), i zamorskie (wzrost o 6,9%).

Duże zróżnicowanie oraz niski poziom wydatków ponoszonych przez sąsiadów z południa oraz osoby z sąsiedzkich krajów wschodnich pokazuje, jak w rzeczywistości wygląda obraz polskiej turystyki biznesowej. Jest ona zdominowana przez drobnych i bardzo drobnych przedsiębiorców z krajów ościennych.

Jak wynika z analizy miejsc zakwaterowania turystów przyjeżdżających w celach biznesowych, odsetek osób korzystających z hoteli, moteli i pensjonatów jest tu szczególnie wysoki (w 2005 roku aż 68,2% badanych korzystało z hoteli i moteli, a 4,9% – z pensjonatów).

**Tabela. 10. Wydatki turystów poniesione przed podróżą i w Polsce w zależności od celu podróży w roku 2005**

|                                   | Przed podróżą | W Polsce |
|-----------------------------------|---------------|----------|
| Ogółem                            | 71            | 156      |
| Typowa turystyka                  | 75            | 164      |
| Odwiedziny u krewnych, znajomych  | 85            | 118      |
| Sprawy zawodowe                   | 75            | 166      |
| Udział w kongresach konferencjach | 60            | 217      |
| Cele religijne                    | 47            | 136      |
| Cel zdrowotny                     | 146           | 218      |
| Tranzyt                           | 50            | 66       |

Źródło: badania Instytutu Turystyki

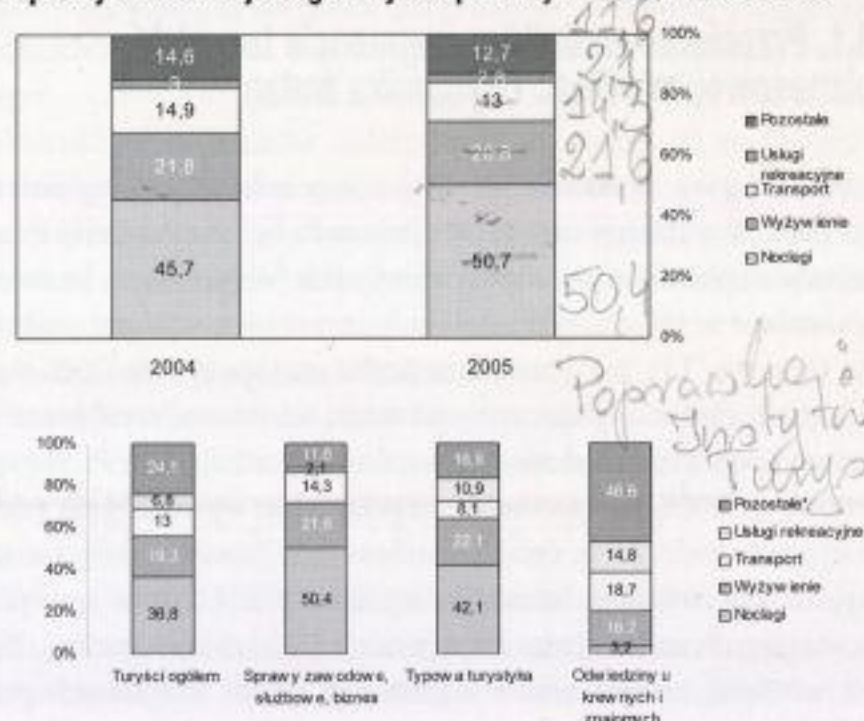
### 3.2. Struktura wydatków według rodzajów i miejsca ponoszenia

Podobnie jak w poprzednich latach, charakterystyczną cechą segmentu jest bardzo wysoki udział wydatków na noclegi (50,7%) i usługi gastronomiczne (20,8%). Dodatkowo duże i wciąż rosnące znaczenie kosztów transportu (13,0%) powoduje, że większość pozostawionych w Polsce przez ten segment rynku sum przeznaczają się na usługi turystyczne. Porównując lata 2001-2005 widzimy, że jest to tendencja trwała. Te trzy grupy wydatków stanowiły w analizowanych pięciu latach odpowiednio 81,4%, 81,6%, 84,5%, 82,4% i 84,5% wydatków ogółem. Podobnie jak w latach poprzednich najmniej na usługi typowo turystyczne (na rzecz wydatków na zakupy) przeznaczają osoby przyjeżdżające zza wschodniej granicy. Niskie wydatki przeciętne, typowe dla tej grupy, i wciąż jednak niski udział kosztów noclegu pozwalają wnioskować, że w przeważającej mierze są to bardzo drobni przedsiębiorcy, zatrzymujący się w najtańszej bazie noclegowej. Warto podkreślić, że w 2005 roku w grupie tej udział wydatków na noclegi uległ radykalnej zmianie – stanowił aż 50,7% (w 2004 roku – 25,7%), wzrósł również udział wydatków na wyżywienie (z 15,0% w 2004 r. do 20,8% w 2005 r.).

Analiza danych z ostatnich dwóch lat pokazuje, że w rodzajowej strukturze wydatków zwraca uwagę niski w relacji do innych segmentów rynku udział wydatków na usługi rekreacyjne (w 2005 r. wyniósł on 2,8%). Nieco większy (ale również relatywnie mały) udział wydatków na cele rekreacyjne deklarują osoby przyjeżdżające na konferencje i kongresy (4,3%). Wynika to z pewnością z rodzaju pobytu i skupienia uwagi na sprawach zawodowych, ale być może także z braku odpowiedniej oferty skierowanej do tego typu klientów. Dodatkowym czynnikiem obniżającym poziom wydatków na usługi rekreacyjne może być również ponoszenie ich części przez odwiedzane firmy (kontrahentów)

bądź włączenia do pakietu usług oferowanych przez organizatorów konferencji czy kongresów.

**Rys. 17. Rodzajowa struktura wydatków osób deklarujących interesy lub sprawy służbowe jako główny cel podróży w latach 2004-2005**



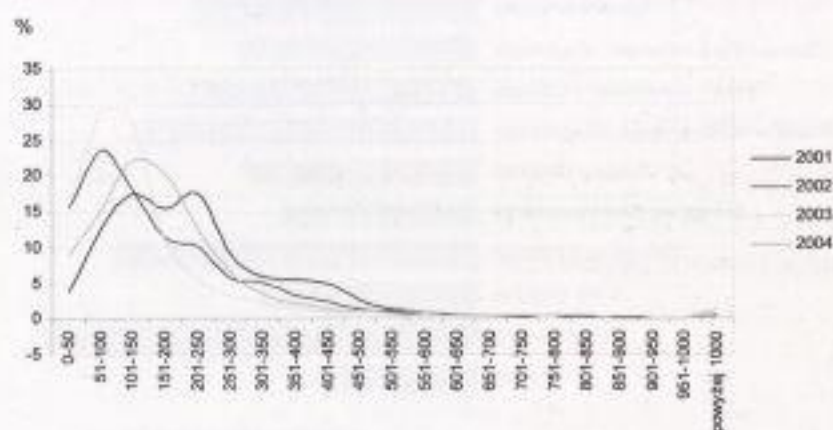
Źródło: badania Instytutu Turystyki

Osoby deklarujące przyjazdy w celach zawodowych i służbowych znacznie rzadziej niż pozostali turyści korzystają z pośrednictwa biur podróży i z możliwości zakupu pakietów usług, stąd struktura wydatków ponoszonych przed podróżą znacznie odbiega od typowej dla innych segmentów rynku. Z dotychczasowych badań wynika, że zjawisko to ma charakter trwały.

### 3.3. Rozkład wydatków

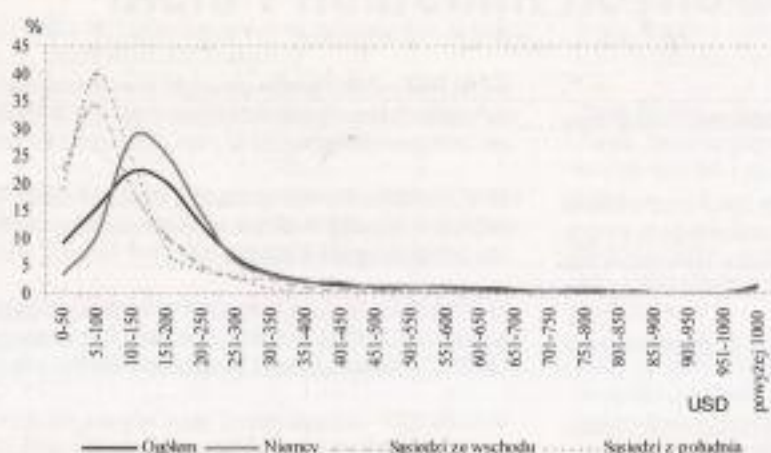
Rozkład wydatków wskazuje na stosunkowo duży udział turystów pozostawiających w Polsce powyżej średniej; zwłaszcza dotyczy to nierezydentów z takich krajów, jak Francja, Wielka Brytania i kraje zamorskie. W tym ostatnim przypadku ponad 11% badanych wskazało przeciętne wydatki przekraczające 1000 USD na osobę.

**Rys. 18. Rozkład wydatków turystów deklarujących interesy lub sprawy służbowe jako główny cel podróży do Polski w latach 2001-2004**



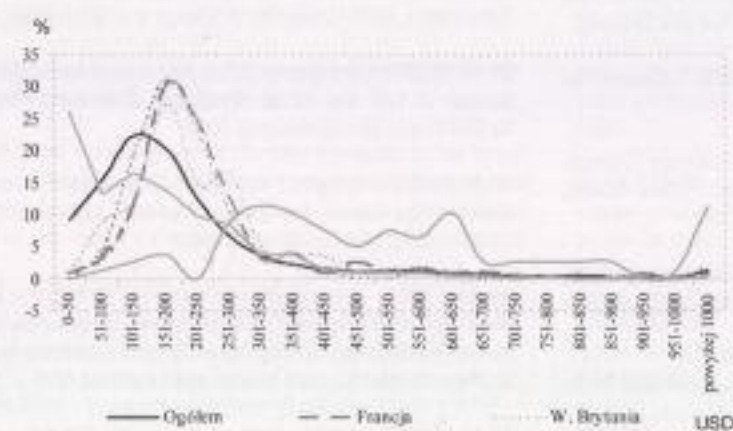
Źródło: badania Instytutu Turystyki

**Rys. 19. Rozkład wydatków turystów deklarujących interesy lub sprawy służbowe jako główny cel podróży do Polski: kraje sąsiedzkie**



Źródło: badania Instytutu Turystyki

**Rys. 20. Rozkład wydatków turystów deklarujących interesy lub sprawy służbowe jako główny cel podróży do Polski: wybrane kraje poza sąsiedzkie**



Źródło: badania Instytutu Turystyki

Krzywe rozkładu przeciętnych wydatków na osobę w odniesieniu do wybranych krajów są nie tylko odzwierciedleniem poziomu tych wydatków, ale także pozwalają zobrazować ich rozpiętość. Podobnie jak w poprzednim roku, przeciętne wydatki na osobę deklarowane przez turystów biznesowych z krajów sąsiedzkich (poza Niemcami) nie przekraczały w 2005 r. z reguły 300 USD na osobę; na drugim biegunie znajdują się turyści z krajów zamorskich: średnia wyniosła 607 USD na osobę.

Wynika to przede wszystkim ze znaczącego wzrostu wydatków przeciętnych oraz dużej liczby przyjazdów z Niemiec. Równocześnie warto podkreślić wzrost wydatków turystów ze Skandynawii.

### 3.4. Łączne przychody

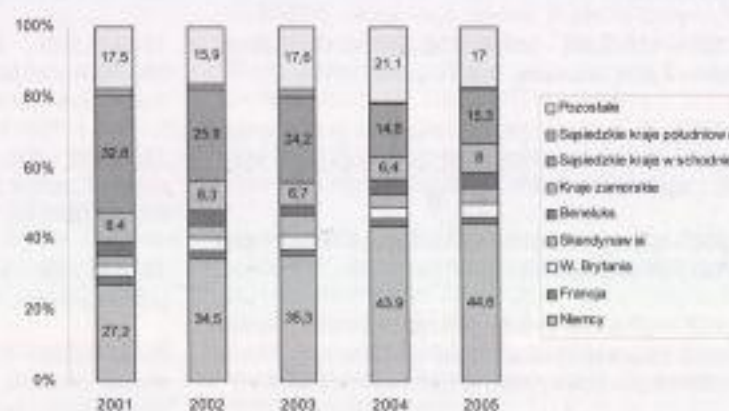
W 2005 roku łączne wydatki turystów deklarujących służbowe i zawodowe cele podróży, poniesione w związku z wizytą w Polsce, oszacowano na około 1 034 mln USD. Stanowi to 31,1% ogółu przychodów zasilających polską gospodarkę z tytułu przyjazdów turystów. Z uwagi na zmianę metodologii szacowania przychodów globalnych kraju, wielkości tych nie można porównywać z danymi dla poprzednich lat. Zawierają one nie tylko wydatki turystów poniesione na terenie Polski (jak to szacowano do 2003 roku włącznie), ale także przedpłaty dokonane w miejscu ich zamieszkania, wpływające na konta polskich podmiotów gospodarczych.

Drugim pod względem znaczenia segmentem rynku byli nierezydenci deklarujący typowo turystyczne cele podróży (wypoczynek, rekreacja, wakacje, zwiedzanie): także blisko jedna trzecia przychodów ogółem związana była z ich przyjazdem. Podobnie jak w poprzednim roku pozostałe dwa segmenty rynku, istotne z punktu widzenia turystyki przyjazdowej do Polski – wizyty u krewnych i znajomych oraz przyjazdy na zakupy – dają łącznie znacznie niższe przychody niż turystyka biznesowa.

Znaczenie poszczególnych rynków w całym segmencie turystyki biznesowej zależy nie tylko od wielkości przeciętnych wydat-

ków, ale także od rozmiarów rynku. Podobnie jak w 2004 r. najbardziej znacząca część wpływów pochodziła z tytułu przyjazdów Niemców, wydających wprawdzie poniżej przeciętnej, ale przyjeżdżających bardzo licznie. Wzrost liczby przyjazdów Niemców o 9,7% spowodował, że udział przychodów z rynku niemieckiego, które już w 2002 roku stanowiły ponad jedną trzecią przychodów łącznych, w 2005 r. wzrósł o 1,6%. Z kolei znaczenie przychodów z rynków sąsiedzkich krajów wschodnich, które również odgrywały bardzo znaczącą rolę (właśnie dzięki licznym przyjazdom), spadło w 2004 r., zaś w 2005 r. wzrosło (choć i tak stanowi 50% wielkości z roku 2001). Przyjazdy turystów z sąsiedzkich krajów wschodnich charakteryzują się relatywnie niewielkimi wydatkami przeciętnymi, mimo to stanowią one blisko 15,3% przychodów ogółem. Spadek znaczenia sąsiedzkich rynków wschodnich (o blisko 10 pp.) jest z kolei skutkiem znacznego spadku liczby przyjazdów, którego w 2005 roku nie był w stanie zrekompensować wzrost przeciętnych wydatków (rys. 21).

**Rys. 21. Struktura przychodów z tytułu turystyki biznesowej w latach 2001-2005 (wg krajów)**



Źródło: opracowanie własne na podstawie badań Instytutu Turystyki

W 2005 roku – podobnie jak w roku poprzednim – ważną i wzrastającą rolę należy przypisać także biznesowym przyjazdom z krajów ujętych w grupie „pozostałe” (17%). Przyjazdy te są dość liczne (130 tys.) i z pewnością wiążą się ze wzrostem aktywności Polski w światowym handlu. Z kolei biznesowe przyjazdy z krajów zamorskich, choć niezbyt liczne (100 tys.), dzięki relatywnie dużym wydatkom przeciętnym na osobę w 2005 roku (607 USD) dały w sumie ok. 8% przychodów ogółem.

# Wykaz kongresów i konferencji w wybranych miastach Polski

## Bydgoszcz

19-21.04.2007 – II Polsko-Amerykańskie Forum „Postępy w Anestezjologii i Chirurgii”, Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy przy współudziale Department of General Anesthesiology Cleveland Clinic Foundation (470 uczest. z Polski, 30 uczest. z zagranicy)

21.04.2007 – „Wspomaganie rozwoju dzieci z zespołem Downa”, Katedra i Zakład Genetyki Klinicznej CM UMK oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 (100 uczest.)

18-19.05.2007 – VI Międzynarodowa Konferencja Neurootologiczna, Oddział Kujawsko-Pomorski Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów Chirurgów Głowy i Szyi, Katedra i Klinika Otolaryngologii CM, Oddział Kliniczny Otolaryngologii 10. Wojskowego Szpitala Klinicznego (200 uczest. w tym 18 wykładowców z zagranicy)

23-26.05.2007 – XXXVIII Zjazd Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego, Katedra i Zakład Radiologii i Diagnostyki Obrazowej CM UMK wraz z Oddziałem Pomorsko-Kujawskiego PLTR i Stowarzyszeniem „Radiologia Bydgoska” (1260 uczest. z Polski, 40 z zagranicy)

03-06.06.2007 – Letnie Sympozjum Medycyny Ratunkowej i Intensywnej Terapii 2007, Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej i Katastrof wraz z Polskim Towarzystwem Medycyny Ratunkowej (300 uczest. z Polski, 50 z zagranicy)

14-15.06.2007 – ECO-EURO – Energis IV Międzynarodowa Konferencja Procesorów Energii, lokalizacja: Targi Bydgoskie SAWO

20-23.06.2007 – 42. Kongres Polskiego Towarzystwa Okulistycznego, Katedra i Klinika Chorób Oczu, lokalizacja: Opera Nova (1200 uczest. z Polski, 40 z zagranicy)

20-22.09.2007 – „Europejski Wymiar Nauk o Zdrowiu”, Wydział Nauk o Zdrowiu CM UMK (600 uczest.)

20-22.09.2007 – „Człowiek w obliczu chorób zakaźnych”, Katedra i Klinika Chorób Zakaźnych i Hepatologii CM UMK oraz Polskie Towarzystwo Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych (400 uczest.)

20-23.09.2007 – XI Zjazd Polskiego Towarzystwa Chirurgii Plastycznej Rekonstrukcyjnej i Estetycznej, Katedra i Klinika Chirurgii Plastycznej Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy (300 uczest. z Polski, 20 z zagranicy)

27-28.09.2007 – „Muzykoterapia wspomaga leczenie kardiologiczne, psychiatryczne i onkologiczne”, Katedra i Zakład Muzykoterapii Szpitala Uniwersyteckiego (300 uczest.)

01.04.2006 – I Kujawsko-Pomorskie Dni Kardiologiczne „Chory po zawale”, PTK Oddział w Toruniu, PTK Oddział w Bydgoszczy, PTK Oddział we Włocławku, lokalizacja: Teatr Polski

20-21.04.2006 – Ogólnopolska Konferencja Naukowa: „Europejski Wymiar Nauk o Zdrowiu”, Katedra i Zakład Pielęgniarstwa Społecznego Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej, Zakład Pielęgniarstwa Neurologicznego i Neurochirurgicznego, Zakład Pielęgniarstwa Pediatrycznego, Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum UMK, lokalizacja: Hotel Brda

01-03.06.2006 – V Jubileuszowy Kongres Polskiego Towarzystwa Flebologicznego, Polskie Towarzystwo Flebologiczne, lokalizacja: Opera Nova

22-24.06.2006 – IV Ogólnopolska Konferencja „Badania nad łękiem” Neurobiologia zaburzeń lękowych – czy tylko?, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Collegium Jana Pawła II

28.06.2006 – Ogólnopolskie Seminarium Naukowe, Instytut Psychologii UKW w Bydgoszczy

4-6.08.2006 – Kongres specjalny świadków Jehowy pod hasłem „Wyzwolenie jest bliższe”, lokalizacja: Stadion im. Zdzisława Krzyszkowiaka, Stadion CWZS „Zawisza”

12-13.09.2006 – Kongres słowiański Musica Antiqua Europae Orientalis 2006: Tradycja chrześcijańska Wschodu i Zachodu w kulturze Słowian, Filharmonia Bydgoska

13-17.09.2006 – Kongres muzykologiczny Musica Antiqua Europae Orientalis 2006, lokalizacja: Filharmonia Bydgoska

6.10.2006 – Zmiany zwyrodnieniowe stawu biodrowego. Endoprotezoplastyka stawu biodrowego, Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu Fundacja Rozwoju Ortopedii i Rehabilitacji

16.10.2006 – Diagnostyka i leczenie chorób i obrażeń stopy i stawu skokowego, Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu

21.10.2006 – Pediatria 2006, Podyplomowa Szkoła Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, lokalizacja: Opera Nova (200 uczest.)

## Gdańsk

18-19.05.2007 – Gdańskie Dni Nadciśnienia Tętniczego, Polskie Towarzystwo Nadciśnienia Tętniczego

25-26.05.2007 – IX Ogólnopolska Konferencja Sekcji Echokardiografii Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego – „Echokardiografia a współczesne leczenie zabiegowe chorób serca”, Polskie Towarzystwo Kardiologiczne

01-02.06.2007 – 9. Ogólnopolska Konferencja Psychoonkologiczna, Polskie Towarzystwo Psychoonkologiczne

14-16.06.2007 – VI Gdańskie Forum Stomatologiczne: AMG, Exactus Sp. z o.o., lokalizacja: Międzynarodowe Targi Gdańskie

13-15.09.2007 – VI Zjazd Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej, PTMR, Via Medica, lokalizacja: Polska Filharmonia Bałtycka

26-29.09.2007 – I Ogólnopolska Konferencja „Nauczanie etyki w uczelniach medycznych”, Zakład Etyki, Bioetyki i Deontologii AMG

27.03.2006 – I Kongres Transportu Polskiego, Forum Kolejowe Railway Business Forum oraz Stowarzyszenie „Polski Kongres Drogowy”

11-13.05.2006 – 14th International Students' Scientific Conference for Students and Young Doctors

12-14.05.2006 – IV Ogólnopolskie Sympozjum Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywności Dzieci, Klinika Pediatrii, Gastroenterologii i Onkologii Dziecięcej AM w Gdańsku

13.05.2006 – Pomorski Kongres Obywatelski „W stronę wspólnoty regionalnej”, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, lokalizacja: Politechnika Gdańska

18-19.05.2006 – II Konferencja „Unix days”, Wirtualna Polska i Politechnika Gdańska, lokalizacja: Aula Wydziału ETI Politechniki Gdańskiej

21-24.05.2006 – IV Krajowa Konferencja „Technologie Informacyjne”, Wydział Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki Politechniki Gdańskiej, lokalizacja: Gmach Wydziału Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki Politechniki Gdańskiej

01-04.06.2006 – II Światowy Zjazd Gdańszczan

23-24.06.2006 – Konferencja naukowa – Strategie Inwestowania w Nieruchomości 2006 – Europa Środkowo-Wschodnia (Real Estate Strategies 2006 – Central & Eastern Europe), Zakład Rozwoju Miasta PG, Katedra Inwestycji UG, Stowarzyszenie „The Center for Global Real Estate Strategies”, Towarzystwo Urbanistów Polskich, lokalizacja: Politechnika Gdańska

16-20.07.2006 – XV Światowy Kongres Carillonowy „Carillon – historyczny dokument dla przyszłości”, Polskie Stowarzyszenie Carillonowe oraz Muzeum Historyczne Miasta Gdańska

08.09.2006 – Ogólnopolskie Sympozjum „Problemy psychologiczne i pedagogiczne w pediatrii”

10-12.09.2006 – X Międzynarodowy Kongres Naukowy „Współczesny sport olimpijski i sport dla wszystkich”, AWFIS Gdańsk

17-22.09.2006 – XLIX Zjazd PTChem i SITPChem, Wydział Chemiczny Politechniki Gdańskiej, lokalizacja: Politechnika Gdańska

21-23.09.2006 – X Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Polskie Towarzystwo Kardiologiczne i I Klinika Chorób Serca Instytutu Kardiologii Akademii Medycznej w Gdańsku, lokalizacja: Centrum Gemini (Kino Silver Screen), Teatr Muzyczny, Hotel Gdynia

22-23.09.2006 – III Międzynarodowa Konferencja ENTIME 2006, Katedra Ekonomii i Zarządzania Przedsiębiorstwem Politechniki Gdańskiej

25-28.09.2006 – II Ogólnopolska konferencja naukowo – techniczna Gospodarka osadami OSAD 2006, Wydział Chemiczny Politechniki Gdańskiej oraz Pomorskie Centrum Badań i Technologii Środowiska POMCERT

29.09.2006 – IV Konferencja Anatomii Klinicznej, Zakład Anatomii Klinicznej, Katedra Anatomii AMG

18-19.11.2006 – Konferencja naukowa „Zrozumieć dziecko z ADHD”, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Nadpobudliwością Psychoruchową i Ich Rodzinom, lokalizacja: Aula Wydziału Filologiczno-Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego

11-12.12.2006 – Konferencja międzynarodowa „Europejski wymiar doświadczenia Solidarności: Dlaczego współczesnej Europie potrzebne jest Europejskie Centrum Solidarności?”, Urząd Miejski w Gdańsku, IPN, lokalizacja: Dwór Artusa

## Kraków

14-17.01.2007 – 14. Conference Computer Methods in Materials Science KomPlanTech 2007, Zakład Modelowania i Technologii Informacyjnych, Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej AGH, lokalizacja: Zakopane

6-7.02.2007 – Żydzi i judaizm we współczesnych badaniach. W stulecie urodzin Joszuy Abrahama Heschela (1907-1972), Polska Akademia Umiejętności Kraków

15-17.02.2007 – The new international division of labour? The changing role of emerging markets in automotive industry, lokalizacja: Kraków Collegium Novum III Kampus UJ

25-27.03.2007 – VI Konferencja „Pożytek Publiczny w Służbie Niepełnosprawnym”, Polskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Zarząd Główny, lokalizacja: Hotel Sympozjum

12-14.04.2007 – Delocalisation of labour intensive industries, lokalizacja: Uniwersytet Jagielloński, Kraków, III Kampus UJ

24-27.06.2007 – 5th International Symposium on Emerging and Re-Emerging Pig Diseases

15-20.07.2007 – „Językoznawstwo kognitywne w działaniu: od teorii do aplikacji i z powrotem”

23-27.07.2007 – 23rd IFP TP 7 Conference on System Modelling and Optimization, AGH – University of Science and Technology

01-06.08.2007 – Conference of The International Association for Philosophy of Law and Social Philosophy /Internationale Vereinigung für Rechts und Sozialphilosophie (IVR)

09-13.09.2007 – Kongres Metrologii 2007 Metrologia – narzędzie poznania i droga rozwoju, Katedra Metrologii AGH, Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki

wrzesień 2007 – 3rd International Conference on Diffusion and Reactions „Multiscale Problems”, Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej PAN w Krakowie Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki AGH

10-14.10.2007 – II. Internationaler Kongress der Krakauer Germanistik

09-14.03.2006 – „How far is Caucasus – International Seminar on EU and the Caucasus”, Ośrodek Praw Człowieka Uniwersytetu Jagiellońskiego, Fundacja Centrum Monitoringu Władzy Publicznej: Gesellschaft fuer bedrohte Voelker, Goettingen, lokalizacja: Centrum Konferencyjne Fundacji „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego

17-19.03.2006 – „Psychologia i internet: Klikasz i znikasz?”, Polskie Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów Psychologii, lokalizacja: Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Aula Wyższej Szkoły Europejskiej im. Ks. Tischnera

31.03-01.04.2006 – IV Konferencja Kardiologia Wieku Podeszłego, VM Group Sp. z o.o., lokalizacja: Centrum Kongresowe Akademii Rolniczej im. Hugo Kołłątaja

02-04.04.2006 – Cracow Computational Science Workshop, Academic Computer Centre CYFRONET AGH, Institute of Nuclear Physics Polish Academy of Sciences (IFJ PAN), Institute of Computer Science, AGH, lokalizacja: AGH

05.04.2006 – Konferencja regionalna „Tożsamość – Twórczość – Obywatelstwo”, Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, lokalizacja: MCDN

06.04.2006 – IV Konferencja „Uniwersytet dla przemysłu – Life Science Kraków”, Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu (CITTRU), lokalizacja: Auditorium Maximum

06-07.04.2006 – IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa Informatyczne przygotowania nauczycieli, Katedra Informatyki i Metod Komputerowych Akademia Pedagogiczna w Krakowie, lokalizacja: AP Auditorium im. prof. Danka

06-08.04.2006 – Międzynarodowa Konferencja Studentów Uczelni Medycznych (International Students Conference of Medical Sciences, Studenckie Towarzystwo Naukowe Collegium Medicum UJ, lokalizacja: UJ

21-22.04.2006 – 2. Ogólnopolskie Sympozjum Fizyka w Ekonomii i Naukach Społecznych, Polskie Towarzystwo Fizyczne, AGH, UJ, lokalizacja: AGH, UJ

21-23.04.2006 – Tematy, które nam odradzano. Tabu w kulturze: Zło-Przemoc-Cierpienie, Koło Naukowe Studentów Religioznawstwa i Koło Naukowe Etnologów Uniwersytetu Jagiellońskiego, lokalizacja: UJ

26-29.04.2006 – International Conference „Towards a Common European Framework of Reference for Languages of School Education?”, jointly by the Council of Europe, Language Policy Division, Strasbourg, France, and the Jagiellonian University, Kraków

04-05.05.2006 – Euro NGI – Design and Engineering of the Next Generation Internet Workshop on Traffic Engineering, Protection and Restoration for NGI, AGH University of Science and Technology

14-18.05.2006 – Jan Paweł II – Apostoł Słowian Wschodnich, Koło Wschodnie przy Wydziale Polonistyki UJ

13-14.05.2006 – „Confidence” organizator: Proidea, Proidea - Fundacja Wspierania Edukacji Informatycznej (200 uczest.)

14-17.05.2006 – 19. Marian Smoluchowski Symposium on Statistical Physics, UJ, Polska Akademia Umiejętności

17-19.05.2006 – III Konferencja Naukowa „Energia-Ekologia-Etyka” Kolo Naukowe Energetyków AGH, lokalizacja: AGH

18-19.05.2006 – Konferencja Naukowa Model przywództwa – wymiar lokalny, krajowy, międzynarodowy, Instytut Politologii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, lokalizacja: Akademia Pedagogiczna

18-20.05.2006 – 2. Biennial Congress of the European Society of Endocrine Surgeons, Department of Endocrine Surgery 3rd Chair of General Surgery, Jagiellonian University College of Medicine, lokalizacja: UJ

19-20.05.2006 – Dialog sztuk w kulturze Słowian Wschodnich, Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, lokalizacja: UJ

05-06.06.2006 – XII Międzynarodowa konferencja naukowa Kraków „E-włączenie czy e-wyobcowanie? E-inicjatywy bibliotek, archiwów, muzeów i uczelni w walce z alienacją społeczną w Polsce i na świecie”, Instytut Informatyki i Bibliotekoznawstwa UJ, PTB Oddział Kraków, Konsulat Generalny USA w Krakowie, EITEN EURIDICE, lokalizacja: UJ

08.06.2006 – Warsztaty z hydrologii krasowej, Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ, lokalizacja: UJ

09-11.06.2006 – Development Of The New Spirituality In The Mono-cultural And Pluralistic Societies Cracow, Department of Sociology and Social Anthropology, Faculty of Applied Social Sciences AGH-UST And Institute of the Study of Religion Jagiellonian University, lokalizacja: AGH

09-13.06.2006 – 9th International Workshop on Meson Production, Properties and Interaction, UJ, lokalizacja: Auditorium Maximum

15-18.06.2006 – European Association of Science Editors (EASE)

19-22.06.2006 – IX Konferencja Naukowa Czujniki Optoelektroniczne COE 2006, Katedra Elektroniki Wydziału Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

29.06-1.07.2006 – II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Badania w dydaktyce chemii”

03-08.07.2006 – Physics at LHC, PAN Kraków, AGH

03-06.07.2006 – XLII Międzynarodowe Sympozjum Maszyn Elektrycznych, AGH Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki Katedra Maszyn Elektrycznych Politechnika Krakowska Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej Instytut Elektromechanicznych Przemian Energii

15-20.07.2006 – 15th International Conference on Solid Compounds of Transition Elements – SCTE 2006

19-24.08.2006 – EAA 12th Annual Meeting

27-31.08.2006 – 9th European Symposium on Thermal Analysis and Calorimetry, AGH University of Science and Technology Faculty of Materials Science and Ceramics Polish Society of Calorimetry and Thermal Analysis, lokalizacja: AGH

29.08-02.09.2006 – 32nd Annual Meeting of the Association for Dental Education in Europe in conjunction with DentEd III, Institute of Archaeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences, Cracow, lokalizacja: UJ

31.08-02.09.2006 – European Society for Health and Medical Sociology (ESHMS)

04-08.09.2006 – 35th Solid Mechanics Conference, lokalizacja: Międzynarodowe Centrum Kultury

06-18.09.2006 – 7th International Jurassic Congress

08-12.09.2006 – 3rd Central European Conference Chemistry Towards Biology, Wydział Chemii UJ, lokalizacja: UJ

10-14.09.2006 – 25th Scientific Instrument Symposium

14-16.09.2006 – INSYCONT 2006 Energy and Environmental Aspects of Tribology, Sekcja Eksploatacji Komitetu Budowy Maszyn PAN, Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu, Polskiego Towarzystwa Tribologicznego oraz Zakładu Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn Akademii Górniczo-Hutniczej, lokalizacja: AGH

20-22.09.2006 – Deutsche Grannatik im europäischen Dialog – kongres naukowo-dydaktyczny

22-24.09.2006 – European Brief Therapy Association (EBTA)

24-27.09.2006 – 30th International IMAPS Poland Conference & Exhibition, Institute of Electron Technology, lokalizacja: Chopin Hotel Kraków

28-29.09.2006 – WIBROTECH 2006 XII Konferencja Naukowa Wibro-techniki i Wibroakustyki VII Ogólnopolskie Seminarium „Wibroakustyka

w Systemach Technicznych”, Katedra Mechaniki i Wibroakustyki AGH Instytut Podstaw Budowy Maszyn Politechnika Warszawska, Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej oddział w Krakowie Polska Akademia Nauk Komisja Mechaniki Stosowanej Oddział w Krakowie lokalizacja: AGH

29-30.09.2006 – Geograficzne, społeczne i ekonomiczne aspekty turystyki, Zakład Gospodarki Turystycznej i Uzdrowiskowej Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego

05-06.10.2006 – V Ogólnopolskie Sympozjum „Analiza Przepływu”, Zakład Chemii Analitycznej Wydziału Chemii UJ, lokalizacja: Wydział Chemii UJ

09-11.10.2006 – Wincenty Pol jako geograf i krajoznawca, Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Instytut Nauk o Ziemi Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej, lokalizacja: Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ

15-18.10.2006 – Cracow'06 Grid Workshop

18-20.10.2006 – Aksjologiczne i psychologiczne aspekty doświadczenia indywidualnego, Katedra Psychologii Akademii Pedagogicznej w Krakowie

22-24.11.2006 – XIV Konferencja Naukowo-Techniczna Technologie Produkcji Rur w Przemśle Metali Nieżelaznych, Katedra Przeróbki Plastycznej i Metaloznawstwa Metali Nieżelaznych AGH, Kolo SITMN przy Wydziale Metali Nieżelaznych AGH, we współpracy z Fundacją „Metale Nieżelazne – Tradycja i Rozwój” lokalizacja: AGH

22-24.11.2006 – Simulation, Designing and Control of Foundry Processes – FOCOMP'06 - 5th - International Conference, Katedra Automatyki Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki AGH

23-24.11.2006 – IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Zarządzanie przedsiębiorstwem. Teoria i Praktyka”, Wydział Zarządzania AGH Kraków

## Poznań

16-17.03.2007 – Konferencja Optometryczna, Fundacja Akademii Medycznej w Poznaniu (150 uczest.)

16-17.03.2007 – Magnificat - Wojciech Kilar, Filharmonia Poznańska

16-18.03.2007 – Top Medical Trends, Termedia (1200 uczest.)

12-14.04.2007 – XXVIII Sympozjum Retinologiczne, Katedra i Klinika Okulistyki Akademii Medycznej w Poznaniu (2000 uczest.)

maj-lipiec 2007 – Zawody o randze Pucharu Świata Mistrzostw Europy, Wielkopolski Związek Kajakowy, KS Poznań

10.05.2007 – II Ogólnopolska Konferencja Medycyny Ratunkowej, Zakład Medycyny Ratunkowej Akademii Medycznej w Poznaniu (250 uczest.)

22-23.06.2007 – Spotkanie sprzedawców Allegro.pl, QXL Poland, (2000 uczest.)

28-29.06.2007 – Konferencja „Virtual Design and Automation”, Instytut Technologii Mechanicznej

02-05.07.2007 – International Symposium – Prehistory of Northeastern Africa - new ideas and discoveries, Muzeum Archeologiczne, Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Poznaniu

3-7.09.2007 – EUSPICO, Politechnika Poznańska (400 uczest.)

5-7.09.2007 – Zjazd Anatomów, BOKIZ - Biuro Organizacji Konferencji i Zjazdów w Poznaniu (600 uczest.)

12-15.09.2007 – 63. Kongres Towarzystwa Chirurgów Polskich, Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Endokrynologicznej Akademii Medycznej w Poznaniu (3000 uczest.)

20-21.09.2007 – Sympozjum Komitetu Ergonomii PAN, Polska Akademia Nauk

20-22.09.2007 – Advances in Clinical Neuropsychology, Katedra Neurologii Akademii Medycznej w Poznaniu

20-22.09.2007 – XVI Konferencja Rzeczoznawców Majątkowych, Stowarzyszenie Rzeczoznawców Majątkowych Województwa Wielkopolskiego,

27-29.09.2007 – I Zjazd Polskiego Towarzystwa Walki z Otyłością, Wydawnictwo Viamedica, (800 uczest.)

11.10.2007 – IX konferencja z cyklu „Październik miesiącem profilaktyki raka piersi” Katedra Onkologii Akademii Medycznej w Poznaniu (400 uczest.)

11-12.10.2007 – Konferencja Medyczna dla Pediatrów, (700 uczest.)

21-25.11.2007 – XI Międzynarodowy Festiwal Filmowy Off Cinema, Centrum Kultury „Zamek”

29.11-2.12.2007 – XI Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Maski”, Stowarzyszenie Teatralne Teatr Biuro Podróży

17.01.2006 – Sympozjum „Czerpiąc z korzenia dobrej oliwki” w ramach IX Dnia Judaizmu, Referat ds. Dialogu Międzyreligijnego Archidiecezji Poznańskiej, Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu

16.02.2006 – Sesja Naukowa IOR, Polskie Towarzystwo Ochrony Roslin (600 uczest.)

17-18.03.2006 – II Zjazd Antyfostolipidowy, Kongres, Sekcja Reumatologiczna Towarzystwa Internistów Polskich Sekcja Medycyny Rodzinnej Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego Katedra i Klinika Reumatologiczno - Rehabilitacyjna i Chorób Wewnętrznych AM w Poznaniu (400 uczest.)

23.03.2006 – Konferencja naukowa „Zimna wojna (1946-1989) i jej konsekwencje dla ładu międzynarodowego”, Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu Instytut Zachodni im. Z. Wojciechowskiego (100 uczest.)

6.04.2006 – Ogólnopolska Konferencja polskie badania archeologiczne na świecie, Muzeum Archeologiczne (100 uczest.)

10.05.2006 – III Poznańska Konferencja Azjanistyczna „Azja w początkach XXI wieku: tożsamość – społeczeństwo – kultura”, Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Poznaniu (120 uczest.)

10-12.06.2006 – Logistics, Kongres, Instytut Logistyki i Magazynowania, (1200 uczest.)

23.06.2006 – Konferencja naukowa: Poznański Czerwiec 1956. Uwagowania, przebieg, konsekwencje”, IPN Oddział w Poznaniu Urząd Miasta Poznania Instytut Historii UAM w Poznaniu Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu (180 uczest.)

26-27.06.2006 – Konferencja Kardiologiczna ECHO, Polskie Towarzystwo Kardiologiczne, Oddział w Poznaniu (700 uczest.)

12-14.06.2006 – VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Media a Edukacja”, Zakład Technologii Kształcenia, Wydział Studiów Edukacyjnych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Dołnośląska Szkoła Wyższa Edukacji Towarzystwa Wiedzy Powszechnej we Wrocławiu, Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. Polskie Towarzystwo Technologii i Mediów Edukacyjnych Wydawnictwo „eMPi2” w Poznaniu (300 uczest.)

7-10.06.2006 – XLII Zjazd Polskiego Towarzystwa Otolaryngologii, Katedra i Klinika Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej w Poznaniu (1000 uczest.)

9-11.06.2006 – XXII Międzynarodowy Kongres „Płód jako pacjent”, Katedra i Klinika Perinatologii i Ginekologii AM w Poznaniu

22-24.06.2006 – XXXI Kongres Polskiego Towarzystwa Urologicznego, Katedra i Klinika Urologii AM w Poznaniu Polskie Towarzystwo Urologiczne Katedra i Zakład Medycyny Sądowej AM w Poznaniu Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego (1100 uczest.)

27.06.2006 – XIX Ogólnopolska Konferencja Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów, Starostów i Marszałków, Unia Metropolii Polskich, Unia Miasteczek Polskich, Związek Gmin Wiejskich RP, Związek Miast Polskich, Związek Powiatów Polskich i Związek Województw RP (200 uczest.)

7-9.09.2006 – I Spotkanie Allegro.pl, QXL Poland Sp. z o.o. Poznań (1000 uczest.)

11-15.09.2006 – V Kongres Technologii Chemicznej w Poznaniu, Wydział Technologii Chemicznej Politechniki Poznańskiej (450 uczest.)

26-30.09.2006 – XXX Kongres Ginekologiczny, Polskie Towarzystwo Ginekologiczne (1000 uczest.)

2.10.2006 – Ogólnopolska Konferencja Naukowo - Szkoleniowa „Aktualne kierunki w rozpoznawaniu i leczeniu chorób tropikalnych i pasożytniczych”, Katedra i Klinika Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych AM w Poznaniu (50 uczest.)

18.10.2006 – Wielkopolskie Sympozjum Chirurgii Urazowej, Klinika Chirurgii Urazowej AM Poznań

25-29.10.2006 – II Kongres Onkologiczny, Federacji Polskich Towarzystw Onkologicznych, WCO (2000 uczest.)

27-28.10.2006 – Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Functioning of Water Ecosystems and their Protection”, Zakład Ochrony Wód, Instytut Ochrony Środowiska, Wydział Biologii UAM w Poznaniu (140 uczest.)

28.10.2006 – Szkolenia w zakresie diagnostyki histopatologicznej chłoniaków z wykorzystaniem technik FISH, CISH i IMH, WCO

16-17.11.2006 – VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Tytuł a Zdrowie – Palenie problemem społecznym, Laboratorium Badań Środowiskowych Katedry i Zakładu Toksykologii, Akademia Medyczna w Poznaniu (180 uczest.)

9-11.11.2006 – Światowa Wystawa Psów, Związek Kynologiczny w Polsce, Federation Cynologique Internationale

## Toruń

31.01-01.02.2007 – IwE2007 – IV Konferencja „Informatyka w Edukacji” UMK, Wydział Matematyki i Informatyki  
Współorganizatorzy: Polskie Towarzystwo Informatyczne, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy (250 uczest.)

27-28.03.2007 – „Pediatria – Podyplomowa Szkoła PTP”, Symposion (200 uczest.)

31.03-01.04.2007 – XIII Ogólnopolski Kongres Profilaktyki Zdrowotnej, Centrum Konferencji i Wystaw Expo-Andre (250 uczest.)

10-12.05.2007 – XII Konferencja naukowo-szkoleniowa polskiego towarzystwa ginekologii onkologicznej „Kompleksowe zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w ginekologii onkologicznej”, Polskie Towarzystwo Ginekologii Onkologicznej Współorganizatorzy: Toruńskie Zakłady Materiałów Opatunkowych SA, Szpital Specjalistyczny Matopat (300 uczest.)

11-12.05.2007 – VII Ogólnopolska Konferencja Medycyny Paliatywnej i V Ogólnopolskie Forum Onkologii i Psychoonkologii Hospicjum 2007, Centrum Konferencji i Wystaw Expo-Andre Współorganizator: Hospicjum dla Dzieci „Nadzieja” (600 uczest.)

15-24.06.2007 – XII International Conference on Representations of Algebras and Workshop, UMK, Wydział Matematyki i Informatyki, Katedra Algebry i Geometrii (200 uczest.)

27.06-07.09.2007 – Active Galactic Nuclei at the highest angular resolution: Theory and Observations, UMK, Pracownia Dydaktyki Fizyki Instytutu Fizyki UMK, Współorganizatorzy: Polskie Centrum Astronomii, (16- uczest.)

02-06.09.2007 – Sympozjum Zaawansowanych Metod Chemii Kwantowej i Fizyki, SAMQCP 2007, Instytut Fizyki UMK, Współorganizatorzy: Wydział Chemii UMK (200 uczest.)

04-06.09.2007 – „X Ogólnopolskie Seminarium Naukowe Dynamiczne Modele Ekonometryczne”, UMK, Katedra Ekonometrii i Statystyki (300 uczest.)

07-09.09.2007 – Przedmioty przyrodnicze dla Ziemi, UMK, Pracownia Dydaktyki Fizyki Instytutu Fizyki UMK, Współorganizatorzy: Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych (250 uczest.)

09-12.09.2007 – 50 Jubileuszowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Chemicznego i 11 Konferencja Chemii Środowiska, UMK, Wydział Chemii Współorganizatorzy: Polskie Towarzystwo Chemiczne, European Association for Chemical and Molecular Science, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego, Prezydent m. Torunia, (1200 uczest.)

14-16.09.2007 – Europejski kongres Eufamia 2007, European Federation of Associations of Families of People with Mental Illness „EUFAMI” Współorganizator: Związek Stowarzyszeń Rodzin i Opiekunów Osób Chorych Psychiczenie „POL-FAMILIA” (600 uczest.)

17-20.09.2007 – X Międzynarodowa Konferencja Opieki Długoterminowej – „Niepełnosprawność i rodzina. Formy wsparcia środowiskowego”, Centrum Informacji Medycznej Toruńskich Zakładów Materiałów Opatunkowych SA, (600 uczest.)

20-23.09.2007 – XXXII Dni Ortopedyczne, Oddział Ortopedyczno – Urazowy Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Toruniu (1000 uczest.)

22-23.09.2007 – XI Ogólnopolskie Sympozjum Diabetologiczne Diabetica Expo 2007 i V Ogólnopolskie Forum Profilaktyki i Leczenia Otyłości, Centrum Konferencji i Wystaw Expo-Andre, Zarząd Główny Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków (1000 uczest.)

11-13.10.2007 – Międzynarodowa Konferencja Klimatologii (200 uczest.)

17-19.10.2007 – VIII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna „Osiągnięcia Proekologiczne w Przemysle i Energetyce”, UMK, Pracownia Chemicznych Procesów Proekologicznych, Współorganizatorzy: Urząd Marszałkowski i Urząd Miasta w Toruniu, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, Ministerstwo Środowiska, Politechnika Częstochowska (150 uczest.)

19-20.10.2007 – XIII Toruńska Konferencja Stomatologiczna Expodent 2007, Centrum Konferencji i Wystaw Expo-Andre, Polskie Towarzystwo Stomatologiczne Q/ Toruń, (900 uczest.)

17-18.11.2007 – VII Toruńskiego Forum Homeopatii i Leków Naturalnych, Centrum Konferencji i Wystaw Expo-Andre, (150 uczest.)

27-28.11.2007 – Konferencja: „Święta Elżbieta – świadectwo miłości miłosiernej”, UMK, Wydział Teologiczny, Współorganizatorzy: Zgromadzenie Sióstr Elżbietanek (Prowincja Toruńska), (200 uczest.)

06-07.12.2007 – Toruńskie Konfrontacje Archiwalne. Spotkanie I: Archiwistyka na uniwersytetach, archiwistyka w archiwach, Instytut Historii i Archiwistyki, Współorganizatorzy: Stowarzyszenie Archiwistów Polskich, Zarząd Główny Archiwum Państwowe w Toruniu, (150 uczest.)

08-09.02.2006 – IwE 2006 – III Konferencja „Informatyka w Edukacji”, Wydział Matematyki i Informatyki RSEI Współorganizatorzy: Polskie Towarzystwo Informatyczne Koło w Toruniu, Kuratorium Oświaty w Byd-

goszczy (200 uczest.)

21-22.03.2006 – „Konferencja naukowo-szkoleniowa – Zdrowie Kobiet”, Polskie Towarzystwo Kardiologiczne (200 uczest.)

12-13.05.2006 – VI Ogólnopolska Konferencja Medycyny Paliatywnej i IV Ogólnopolskie Forum Onkologii i Psychoonkologii Hospicjum 2006, Centrum Konferencji i Wystaw Expo-Andre, Hospicjum dla Dzieci „Nadzieja” (600 uczest.)

01-03.06.2006 – XVI Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. 20 lat dializoterapii w Toruniu Wojewódzki Szpital Zespołowy im. L. Rydygiera w Toruniu, Oddział Nefrologii i Chorób Wewnętrznych (600 uczest.)

16-17.06.2006 – IV Konferencja „Badania nad lękiem”, Klinika Psychiatrii w Bydgoszczy (150 uczest.)

24-28.07.2006 – XXVI European Meeting of Statisticians, UMK, Wydział Matematyki i Informatyki, Współorganizatorzy: Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania (350 uczest.)

04-08.09.2006 – XX Zjazd Hydrobiologów Polskich, UMK, Zakład Hydrobiologii Współorganizatorzy: Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne (400 uczest.)

13-17.09.2006 – Idee i praktyczny uniwersalizm geografii, Instytut Geografii UMK, Współorganizatorzy: Komitet Nauk Geograficznych PAN, Zakład Geomorfologii i Hydrografii IG i PZ PAN - Oddz. w Toruniu, Polskie Towarzystwo Geograficzne - Oddz. w Toruniu (400 uczest.)

16-18.09.2006 – XII Światowa Konferencja Gospodarcza Polonii, Województwo Kujawsko-Pomorskie, Współorganizatorzy: Fundacja Polonia, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (Warszawa – Toruń, 250 uczest.)

20-22.09.2006 – IX Międzynarodowa Konferencja Opieki Długoterminowej, Centrum Informacji Medycznej Toruńskich Zakładów Materiałów Opatunkowych SA (500 uczest.)

23-24.09.2006 – X Ogólnopolskie Sympozjum Diabetologiczne Diabetica Expo 2006 i IV Ogólnopolskie Forum Profilaktyki i Leczenia Otyłości, Centrum Konferencji i Wystaw Expo-Andre, Zarząd Główny Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków (800 uczest.)

26-28.09.2006 – VIII Międzynarodowe Sympozjum Astronomiczne, (150 uczest.)

19.10.2006 – Eucharystia: źródło i szczyt życia i misji Kościoła. Refleksja nad przesłaniem Synodu Biskupów, UMK, Wydział Teologiczny, (150 uczest.)

20-21.10.2006 – XII Toruńska Konferencja Stomatologiczna Expodent 2006, Centrum Konferencji i Wystaw Expo-Andre, Polskie Towarzystwo Stomatologiczne Q/ Toruń (900 uczest.)

## Warszawa

02.03.2007 – IMEX/MPI Future Leaders Forum in Warsaw, IMEX, MPI Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Informatyczna, Warsaw Convention Bureau, Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Informatyczna (ok. 100 uczest.)

5-8.05.2007 – Konferencja organizacji SITE – ESNEP 2007, Warsaw – Feel the passion, POT, Warsaw Convention Bureau, Hilton Warsaw Hotel & Convention Centre (300 uczest.)

29.09-2.10.2007 – Konferencja stowarzyszenia ICRS, Fumel Travel International, (500 uczest.)

## Wrocław

13-15.02.2006 – III Międzynarodowa konferencja Six Sigma, Centrum Zaawansowanych Systemów Produkcyjnych (CAMT) oraz Wrocławskie Centrum Transferu Technologii (WCCT) Politechniki Wrocławskiej

7.03.2007 – Konferencja: „Rynek usług pocztowych w Polsce 2007”

31.03-02.04.2006 – XI Ogólnopolska Konferencja Studenckich Kół Naukowych Akademii Medycznych, Studenckie Towarzystwo Naukowe Akademii Medycznej

20-22.04.2006 – XIV Ogólnopolski Zjazd Studenckich Kół Nefrologicznych (Karpacz)

18.05.2006 – Oświecenie a emancypacja, Koło Naukowe Filozofii Krytycznej przy IF UW,

18-20.05.2006 – III Kongres Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Klinika Chirurgii Serca A.M. we Wrocławiu, lokalizacja: Hala Ludowa

31.05-02.06.2006 – Międzynarodowe Biznesowe Forum Przedsiębiorców „Futuralia 2006”, Convention Bureau- Wrocław, lokalizacja: Hala Ludowa (1500 uczest.)

03-04.07.2006 – Konferencja naukowa pt.: Calculamus! Leibniz jako filozof i prekursor informatyki, Instytut Filozofii UW, lokalizacja: Pensjonat Akademicki Jana Pawła II

07-08.09.2006 – II Kongres Urbanistyki Polskiej pt. „Urbanistyka w działaniu. Teoria i praktyka”, Towarzystwa Urbanistów Polskich

21-22.09.2006 – Konferencja PTNP nt. Wiza dobrego państwa oraz XX Światowy Kongres International Political Science Association

24-26.09.2006 – II Ogólnopolska Konferencja Polskiego Towarzystwa Wakcynologii: Szczepienia w społeczności lokalnej narzędziem kształtowania świadomej profilaktyki zdrowotnej, Katedra i Klinika Chorób Zakaźnych Dzieci AM we Wrocławiu

13-14.10.2006 – II Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja: „Nieutrzymanie moczu”, Polskie Towarzystwo Medycyny Ogólnej i Rodzinnej

05.11.2006 – Konferencja Metodyczna dla Nauczycieli Wychowania Fizycznego Nowoczesne Wychowanie Fizyczne – Rozwiązania Praktyczne, Europejskie Centrum Edukacyjne –Niepubliczny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, lokalizacja: Politechnika Wrocławska, Aula

25.11.2006 – Endokrynologia w praktyce lekarza POZ, Akademia Kształcenia Ustawicznego „Lancel”

9 i 22.03.2006 – Konferencja „Zarządzanie ryzykiem – rola audytu wewnętrznego” lokalizacja: budynek Focus

22.03.2005 – Konferencja: „Poltrans 2005 – Czy Polska może stać się potentatem w dziedzinie transportu w Europie?”

30.03.2006 – Konferencja Corporate Governance XXVIII – Rola i miejsce audytu w corporate governance, Giełda Papierów Wartościowych, Sala Notowań

31.03-2.04.2006 – The Osteology Conference: „Osteology in Warsaw 2006” lokalizacja: Pałac Kultury i Nauki

5-6.04.2006 – Seminarium „Droga na giełdę jako opcja rozwoju firmy” (Seminarium współorganizowane z IIR), lokalizacja: hotel Sheraton

7.04.2006 – Konferencja „Uzyskanie dofinansowania w ramach VI/VII Programu Ramowego Unii Europejskiej w celu rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w Polsce”, lokalizacja: hotel Marriott

11-12.04.2006 – Central European Aviation Forum

6.06.2006 – IV Krajowe Forum Venture Capital, lokalizacja: hotel Marriott

6.06.2006 – Konferencja „Koncepcja CSR w Polsce – stan obecny i perspektywy rozwoju”

29.06.2006 – Seminarium organizowane przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych pt. „Konsolidacja wg MSR-ów w ocenie audytatorów. Analiza rocznych sprawozdań skonsolidowanych spółek giełdowych po przeglądzie audytatorów”, lokalizacja: Klub Bankowca

21-22.09.2006 – Konferencja: „Translog 2006”

4-6.10.2006 – I Polski Kongres Drogowy „Lepsze drogi – lepsze życie”

5-6.10.2005 – Konferencja: Rozwój Portów Lotniczych w Polsce 2005: Perspektywy Rozwoju Portów Lotniczych w Polsce

27.08-2.09.2006 – 11 Międzynarodowa Konferencja Nubiologiczna, UW, Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej, UW i Międzynarodowe Towarzystwo Badań Nubijskich

12-14.10.2006 – VII Doroczna Konferencja Audytu, prelegent z Ernst & Young – Jacek Hryniuk, Partner. Temat prezentacji: Niezależność biegłego rewidenta w prawie polskim a rekomendacje Unii Europejskiej, lokalizacja: Jachranka k. Warszawy

17-18.10.2006 – SECURE 2006

26-27.10.2006 – Konferencja „POLLOG 2006”

8-9.11.2005 – III edycja Ogólnopolskiej Konferencji „POLTRANS – Logistyka, Transport, Spedycja”

9.11.2006 – Seminarium Pol CAAT 2006, lokalizacja: Klub Bankowca

10-11.05.2005 – Konferencja: „Regionalne porty lotnicze w Polsce a ekspansja tanich przewoźników. Szansa rozwoju regionów.”

15.11.2006 – Konferencja „Zadbaj o pieniądze Twojej firmy”

21.11.2006 – „Pomoc publiczna dla przedsiębiorców – zasady korzystania i obowiązki prawodawcze beneficjentów pomocy publicznej”

23.11.2006 – Pierwsze Brytyjsko-Polskie Forum Branży Rolno-Spożywczej, lokalizacja: Centrum Falenty

27.11.2006 – Finał trzeciej edycji rankingu marek MARQA 2006

29.11-1.12.2006 – III Ogólnopolski Kongres MSSF/MSR, lokalizacja: hotel Mercure

18.12.2006 – Konferencja: „Debaty pocztowa”

# Trendy i struktura rynku spotkań na świecie – na podstawie EIBTM 2006 Industry Trends & Market Share Report by Rob Davidson

## Prognozy dla przemysłu spotkań w 2007 roku

Przemysł spotkań w 2007 roku jako dziedzina przynosząca znaczące zyski gospodarce światowej zostaje w końcu zauważany i coraz częściej słyszymy o jego istotnym wpływie na inne branże oraz pozytywnym oddziaływaniu.

Polska, która jeszcze rok temu była wymieniana wśród licznych międzynarodowych publikacji jako potencjalna destynacja, która będzie „czarnym koniem” w wyścigu o klientów biznesowych, niestety jest już mniej zauważalna.

Jednym z kluczowych dokumentów, które nakreślają nadchodzącą modę w europejskim przemyśle spotkań jest raport EIBTM Industry Trends & Market Share Report opracowany przez Roba Davidsona.

Jednym z kluczowych wniosków, które prowadzą do dalszych rozważań, jest stwierdzenie, iż czas staje się towarem deficytowym, a społeczeństwo XXI w., w tym ludzie na co dzień związani z przemysłem spotkań, mają go coraz mniej. Każda aktywność jest coraz częściej kilkakrotnie kalkulowana w celu jak najodpowiedniejszego wykorzystania czasu. Jest to związane z faktem, iż stajemy się coraz bardziej zabiegani, a dochodzące kolejno obowiązki powodują, że czasu – zarówno na życie prywatne, jak i szeroko rozumiany relaks – jest coraz mniej.

Ilustrującym ten problem przykładem, który dotyczy również nas, Europejczyków, jest raport opracowany w 2005 roku przez konsultantów, Yesawich, Pepperdine, Bron & Russell/Yankelovich pokazujący, iż prawie połowa Amerykanów stwierdza, że nie ma wystarczającej ilości prywatnego czasu, w którym mogliby oddać się swoim pasjom, zainteresowaniom itp.

Problem braku czasu zauważamy również w przemyśle spotkań. Sytuacja, w której organizatorzy wydarzeń biznesowych starają się skrócić dane spotkanie, jest coraz częstsza. Wydarzenia firmowe (corporate events) ulegają ciągłej presji, a organizatorzy skupiają się na zintensyfikowaniu działań i skróceniu czasu ich trwania.

Z podobnym problemem borykają się organizatorzy spotkań różnego rodzaju stowarzyszeń. Członkowie międzynarodowych organizacji coraz częściej mają problem z uzyskaniem zgody na wyjazd na coroczną konferencję, tudzież walny zjazd w ramach godzin pracy, mimo iż wymienione wyżej imprezy w większości związane są z ich codzienną pracą i pomagają im w samorozwoju i rozwoju firmy.

## Światowa ekonomia a przemysł spotkań

Niesłabnący strach przed atakami terrorystycznymi, rosnące ceny paliw, trwająca wojna w Iraku czy międzypaństwowe konflikty oraz zmiany polityczne w poszczególnych państwach sprawiły, iż światowa gospodarka została poddana licznym próbom. Pomimo to, zgodnie z raportem Financial Times dotyczącym rozwoju światowej ekonomii, lata 2003-2006 można uznać za niezwykle udane. Niestety nie dotyczy to wszystkich regionów geograficznych, jednakże daje podstawy do twierdzenia, iż tendencje są optymistyczne.

Rynek spotkań, dzięki pozytywnemu wzrostowi gospodarcze-

mu, stabilnym strukturalnym politycznym, wzrostowi zagranicznych inwestycji odnotował znaczący wzrost zainteresowania takim destynacjami, jak Brazylia, Rosja, Indie czy Chiny. Stworzyło to możliwość zwiększenia zaangażowania koncernów farmaceutycznych, co doprowadziło, do osiągnięcia wzrostu sprzedaży aż do 22,3% w porównaniu do najważniejszych rynków światowych (USA, Europa, Japonia).

USA jako światowy gigant spotkań nadal uważany jest za kraj, w którym odbywa się największa liczba wydarzeń z tego sektora. Przemysł spotkań stał się dziedziną znacznie wpływającą na inne sektory życia publicznego. Pomimo tego faktu zgodnie z raportem Chief Executives' Confidence Measure w trzecim kwartale 2006 roku ponad 50% managerów kadry zarządzającej amerykańskimi instytucjami wykazywała niepewność w działaniach biznesowych. Takie podejście daje pewne przesłanki do twierdzenia, iż podobny pesymizm będzie widoczny również w 2007 roku.

Zgodnie z opinią Europejskiego Banku Centralnego pierwsza połowa roku 2006 pokazała znaczący wzrost aktywności w działaniach ekonomicznych. Ponadto w drugim kwartale 2006 roku wzrost gospodarczy dwunastu krajów europejskich był bardziej widoczny niż wskaźnik amerykański. Największą rolę w tym zjawisku odegrały Niemcy, Francja i Hiszpania.

Jednak europejscy komentatorzy zgodnie twierdzą, iż w związku z zaplanowanymi zmianami podatkowymi, wstąpieniem nowych członków do UE oraz mało stabilną sytuacją geopolityczną wskaźnik gospodarczy w Europie w 2007 roku będzie rósł w wolniejszym tempie niż dotychczas. Ponadto dzięki silnej pozycji euro może zostać odnotowany silny wzrost eksportu, co będzie wyraźne jeśli Europejski Bank Centralny będzie kontynuował dotychczasową politykę.

Azja jako aktywny gracz na rynku światowej gospodarki ustabilizowała swoją silną pozycję i zgodnie z analizą Światowej Unii Monetarnej jej sukces może być nadal podtrzymany, jeśli kraje z tamtego regionu zainwestują środki w sektor usług.

Chiny jako czwarta gospodarka światowa i najszybciej rozwijająca się w regionie Azja-Pacyfik osiągnęła w 2005 roku 9,9% wzrost i zgodnie z analizami kontynuują silną politykę gospodarczą, co sprawia, iż rok 2006 okazał się być kolejnym sukcesem. W drugim kwartale ubiegłego roku Chiny osiągnęły najszybszy wzrost gospodarczy w ostatniej dekadzie, wynoszący 11,3%.

Innym ważnym graczem stały się Indie, które zgodnie ze wskaźnikami staną się w nadchodzących latach bardzo silnym partnerem pod kątem rynku lokalnego, jak i wizerunku indyjskich firm prosperujących na arenie międzynarodowej. Warto jednak pamiętać, iż niektóre indyjskie firmy, zarówno te związane z sektorem usług, jak i branżą IT, już świętują sukcesy w światowej gospodarce.

Oprócz Chin i Indii gospodarka Azji opiera się również na silnie pracujących nad swoimi pozycjami Korei czy Tajlandii.

## Konferencje i podróże motywacyjne

USA jako jedna z kluczowych destynacji dla konferencji i podróży motywacyjnych nie ujawnia na arenie międzynarodowej żadnych ruchów, które mogłyby wskazywać na jej załamanie. Ponad-

to zgodnie ze statystykami ICCA z 2006 roku pokazującymi popularność danych kierunków, USA zajmuje pierwsze miejsce, z 376 konferencjami, pod względem organizowanych międzynarodowych wydarzeń dla stowarzyszeń.

Sektor podróży biznesowych stał się ważniejszy niż branża farmaceutyczna, generując rocznie ponad 120 miliardów dolarów obrotów i utrzymując 1,7 mln miejsc pracy. W sumie odpowiada on za ponad 36% dochodów branży hotelowej i prawie 17% przychodu operacyjnego przemysłu lotniczego.

Zgodnie z danymi Travel Industry Association of America wzrost podróży służbowych jest szacowany o około 0,6%, co dało w roku 2006 w sumie 1,6%.

Ponad 30% członków Professional Convention Management Association w 2007 roku oczekuje wzrostu budżetu spotkań/konferencji, przy 55%, który nie oczekują zmian. Warto zauważyć, że tylko 1% twierdzi, iż budżet zostanie zredukowany, co w porównaniu do roku ubiegłego jest znaczącą zmianą (2005 r. – 10%).

Prawie połowa (ok. 45%) spodziewa się wzrostu liczby uczestników konferencji. Natomiast ok. 43% ma odmienne zdanie. Istotny z punktu widzenia destynacji poza USA jest fakt, iż ponad 50% badanych rozważa organizację spotkania poza krajem. Najczęściej branymi pod uwagę krajami są Kanada (48%), Meksyk (23%), Wielka Brytania (21%), inne kraje Europy Zachodniej (20%) oraz Karaiby (19%) i Azja (15%).

Jednakże coroczny raport przygotowywany przez Meeting Professionals International – Future Watch 2006 stwierdza, iż sugerowane w procentach zainteresowanie zagranicznymi destynacjami jest zbyt korzystne, gdyż praktycznie mogą one się spodziewać niższych przyjazdów gości z USA.

## Europejski potentat

Europejski przemysł spotkań nadal odgrywa istotną rolę na światowym rynku. Zgodnie z danymi opracowanymi przez ICCA w 2006 roku, 7 na 10 najchętniej wybieranych miast jako destynacji na międzynarodowe spotkania leży w Europie (Wiedeń, Barcelona, Berlin, Paryż, Amsterdam, Budapeszt, Sztokholm) oraz 8 na 10 państw (Niemcy, Hiszpania, Wielka Brytania, Francja, Holandia, Włochy, Austria, Szwajcaria). W badaniu przeprowadzonym do celów raportu 113 plannerów wskazało trzy zagraniczne państwa, w których w ciągu ostatniego roku organizowali najwięcej wydarzeń. Pierwsze miejsca zajęła Hiszpania, przed Francją i Włochami, a w segmencie światowym na czele znalazły się USA, RPA i Tajlandia.

Dzięki nieustającemu rozwojowi turystyki konferencyjnej i motywacyjnej w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 2006 roku, hotele w Europie odnotowały 9% wzrost wskaźnika revPAR. Na tak wysoki wzrost złożyły się przede wszystkim konferencje, wydarzenia sportowe i kulturalne zorganizowane w takich miastach, jak Amsterdam, Berlin, Salzburg czy Wenecja. Ponadto liczne konferencje polityczne, konfrontacje delegacji międzypaństwowych czy codzienna praca ludzi zatrudnionych m.in. dla Unii Europejskiej dały możliwość uzyskania tak wysokiego wskaźnika. Oprócz tego istotną rolę odegrali ci, którzy na stałe są związani z firmami. Klienci korporacyjni, których np. w Londynie rezerwacje sięgają około 60% wszystkich wykonywanych, pomogli uzyskać tak wysoki wskaźnik.

W 2007 roku można odnotować redukcję korporacyjnych podróży służbowych związaną ze wzrostem kosztów oraz inflacją. Pomimo to zgodnie z raportem Meeting Professionals International 2006 Future Watch Survey, europejscy planiści konferencyjni spodziewają się 3% wzrostu liczby organizowanych konferencji

poza Europą, w tym 26%-29% na terenie USA i Azji oraz ok. 4% w Ameryce Środkowej i ok. 3% w Ameryce Południowej.

## Azjatyckie potęgi przyszłości

W Chinach przemysł spotkań napędza rozwój przede wszystkim branży hotelowej. W ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 2006 r. wskaźnik revPAR wzrósł o 8,7 proc. Plan budowy 120 światowej klasy centrów konferencyjnych i wystawienniczych do 2020 roku szybko staje się rzeczywistością, a miasta o populacji ok. 5-7 milionów położone w centralnej części kraju zaczynają być zauważalne już nie tylko na arenie azjatyckiej gospodarki, lecz coraz częściej na świecie. Letnia olimpiada 2008 r. oraz World Expo 2010 w Szanghaju wpływają na postrzeganie Chin jako atrakcyjnego kierunku. Dwie duże imprezy, które wkrótce przyciągną miliony osób z całego świata, dają ogromne możliwości do rozwoju i udowadniają, iż Chiny również na rynku przemysłu spotkań zaczynają odgrywać poważną rolę. Pomimo to nadal większą uwagę przyciąga potencjał Chin jako źródła turystów. W 2005 r. zgodnie z danymi Pacific Asia Travel Association za granicę wyjechało ich 32 miliony.

Do 2016 r. w dziedzinie wydatków na przemysł spotkań Chińczycy zbliżą się do lidera – USA.

Innym gigantem, który już wkrótce zacznie odgrywać równie istotną rolę, są Indie. Niestety z uwagi na brak równowagi między popytem i podażą zauważamy niedostateczną bazę infrastruktury o wysokim standardzie.

Na szczęście zarówno lokalne władze, jak i biznesmeni są zainteresowani budową centrów konferencyjno-wystawienniczych. Otwarty w styczniu 2006 roku (po 15 miesiącach budowy!) Hyderabad International Convention Centre to pierwszy obiekt wybudowany z myślą o konferencjach.

Potencjał rozwoju wyjazdowej turystyki biznesowej i konferencyjnej Indii dotyczy zwłaszcza wykształconej klasy średniej. Według WTTC w najbliższych 10 latach turystyka Indii odnotuje wzrost o 8,8% i stanie się drugim najszybciej rozwijającym się rynkiem turystycznym świata. Do przewagi Indii nad Chinami zaliczany jest brak kontroli kierunku podróży, lepsza znajomość angielskiego i większe doświadczenie turystyczne mieszkańców. Warto jednak pamiętać, że w związku z planowanymi międzynarodowymi wydarzeniami Chińczycy zaczęli na skalę masową kształcić kadry pod kątem obsługi gości z zagranicy.

## Nowe destynacje

Przemysł spotkań w ciągu ostatnich lat coraz silniej tworzy swoją markę na arenie międzynarodowej. Coraz liczniejsze grupy członków zrzeszonych w stowarzyszeniach branżowych, ciekawie organizowane spotkania z ekspertami czy ekspansja do zupełnie nowych krajów powoduje, że rynek spotkań jest coraz częściej zauważalny. Walka wśród nowych destynacji o klienta biznesowego jest coraz bardziej agresywna, a lokalne władze zaczynają zauważać, że przemysł spotkań przynosi ogromne zyski dla danego terytorium. Planiści konferencyjni coraz częściej poszukują nowych wyzwań dla swoich klientów. Ich praca skupia się m.in. na wyszukiwaniu nowych miejsc dla imprez.

W raporcie przygotowanym przez Roba Davidsona ponad 100 plannerów z Europy spytano o destynacje, z których skorzystali po raz pierwszy w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Miejsca wymienione przez co najmniej trzech respondentów to zarówno nazwy uznane na rynku MICE (Włochy, Portugalia, Berlin, Rzym), jak i relatywni debutanci (Chorwacja, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Marakesz, Dubaj). Jedynie 10% badanych nie wypróbowało nowej destynacji. Na wybór wpływa najczęściej walor nowości

**Tabela 1. W których zagranicznych destynacjach w ostatnich 12 miesiącach zorganizowałeś konferencję/podróż motywacyjną? Pytanie zadano 113 europejskim planistom konferencji**

| Najchętniej wybierana destynacja | Najchętniej wybierana destynacja | Najchętniej wybierana destynacja |
|----------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|
| Hiszpania (19,0%)                | Hiszpania (15,5%)                | Hiszpania (14,5%)                |
| Francja (11,0%)                  | Włochy (13,8%)                   | Francja (10,0%)                  |
| Włochy (8,3%)                    | Francja (11,9%)                  | Włochy (6,3%)                    |
| Wielka Brytania (6,4%)           | USA (5,5%)                       | Wielka Brytania (5,4%)           |
| Niemcy (5,5%)                    | Austria (4,5%)                   | USA (5,4%)                       |
| RPA (5,5%)                       | Niemcy (3,6%)                    | Niemcy (4,5%)                    |
| USA (4,6%)                       | Tajlandia (3,6%)                 | Portugalia (3,6%)                |
| Portugalia (3,7%)                | Portugalia (2,7%)                | -                                |

i atrakcyjność finansowa, a także podróż studyjna, nawiązanie biznesowej relacji z destynacją (korporacje), jej wygrana w konkursie (stowarzyszenia) i osobiste rekomendacje. Istotnym aspektem jest również obecność luksusowych obiektów i dobrej infrastruktury.

## Nowe obawy

W 2006 r. do wyzwań stojących przed organizatorami dołączyło zagrożenie atakiem terrorystycznym, zwłaszcza w wypadku podróży lotniczych. 24,8% planistów konferencyjnych zrezygnowało z wydarzenia, a 33,6% przełożyło jego termin. W 24 przypadkach zdecydowały powody wewnętrzne, w 15 – względy bezpieczeństwa, w 5 – klęski żywiołowe. Na taki wynik miały również wpływ takie incydenty, jak bezkrwawy bunt w Tajlandii oraz ataki na terenie Turcji.

Organizatorzy spotkań coraz częściej zwracają uwagę na całościowy kształt sytuacji geopolitycznej w danym regionie zanim udadzą się na inspekcję, a następnie zaplanują daną imprezę. Ich reakcje są również uzależnione w dużej mierze od zapotrzebowania klientów, którzy określają dokładnie swoje zainteresowania danymi destynacjami. Korporacje czy stowarzyszenia często określają wstępnie kierunki, którymi są zainteresowani przy organizacji spotkania.

## Na spotkanie samolotem

Mimo rosnących dopłat paliwowych, które w znacznym stopniu podnoszą koszt podróżowania, co ma bezpośredni wpływ na przemysł spotkań, oraz coraz większych obostrzeń związanych z bezpieczeństwem na lotniskach, w samolotach itp., raport „Times Business Travel Focus Report” podkreśla wzrost liczby korzystających z linii lotniczych w podróżach biznesowych.

Zgodnie z przewidywaniami wzrost cen nie doprowadzi do spadku zainteresowania lataniem, a raczej wymusi efektywniejsze zarządzanie firmowym budżetem na podróże. Ponadto ostat-

nie przewidywania American Express pokazują, iż nastąpi wzrost liczby klientów wybierających klasę biznes na trasach lokalnych w okolicach 3%-5% więcej na międzynarodowych od 3% do 7%.

W Wielkiej Brytanii lokalne lotniska wybierane są częściej niż Londyn, w którym względy bezpieczeństwa wymuszają największe opóźnienia. Takie działania sprawiają, iż coraz więcej biznesmenów podróżujących między Wyspami a kontynentem stawia na kolej.

## Odpowiedzialność społeczna

Wybór kolei można połączyć z zasadą odpowiedzialności społecznej (CSR) na wszystkich polach działania firm. Raport „The Times” dowodzi, że na wybór destynacji i formy transportu coraz częściej wpływa ich ekologiczna polityka. Według Association of Corporate Travel Executives, jedna trzecia managerów rozważałaby zerwanie umowy z dostawcami niespełniającymi ekologicznych standardów. Oczywiście jest to tylko spekulacja, jednak takie zjawisko można zauważyć wśród wybranych instytucji.

Ekologia zaczyna być tematem, którego nie można omijać i z potężną siłą wstąpiła na arenę międzynarodowych spotkań. Zarówno organizatorzy targów, wystawcy, odwiedzający, jak i profesjonalni organizatorzy konferencji zaczynają zwracać uwagę na jej rolę. Spośród 90 firm badanych przez Institute of Travel Management, 45% deklaruje chęć obniżenia emisji dwutlenku węgla poprzez ograniczenie podróży biznesowych, a 28% – przez użycie bardziej ekologicznych form transportu. Takie działania tworzą pozytywny publiczny wizerunek firmy również jako atrakcyjnego pracodawcy. CSR to nie tylko kwestia środowiska. Planisci oraz uczestnicy konferencji i podróży motywacyjnych starają się wpłynąć na standard życia mieszkańców destynacji, aktywnie uczestnicząc w realizacji projektów lub zbierając fundusze.

Wszyscy na stałe związani z przemysłem spotkań starają się jak najszybciej zadowolić partnerów biznesowych. Poprzez taką politykę linie lotnicze zaczynają analizować zmianę floty na bardziej przyjazną środowisku, agencje transportowe interesują się pojazdami napędzanymi nowymi źródłami energii, a destynacje zabiegają o miano czystych i przyjaznych naturze.

## Zwrot kosztów z inwestycji

Szukając potwierdzenia, że wydarzenia przemysłu spotkań są warte swojej ceny, klienci coraz lepiej szacują wydatki na konferencje – stawiając pierwszy krok w kierunku monitorowania zwrotu kosztów inwestycji (ROI). W związku z tym istotne jest dopracowywanie programów wyjazdów tak, aby zleceniobiorcy nie widzieli żadnych niepotrzebnie trwonionych pieniędzy.

Tak jak w wielu dziedzinach życia codziennego, tak i w przemyśle spotkań następuje ograniczanie kosztów poprzez wprowadzenie nowych technologii (Internet i wideo-konferencje). Logicznym następstwem jest również łączenie spotkań czy negocjacja

**Tabela 2. W ciągu ostatnich 12 miesięcy, w jakich krajach/miastach po raz pierwszy zorganizowałeś konferencję/podróż motywacyjną? Pytanie zadano 113 europejskim planistom konferencji**

| Kraje      | Miasta    |
|------------|-----------|
| Chiny      | Berlin    |
| Chorwacja  | Budapeszt |
| Niemcy     | Cape Town |
| Węgry      | Dubaj     |
| Włochy     | Istambul  |
| Maroko     | Lizbona   |
| Portugalia | Marakesz  |
| RPA        | Praga     |
| Turcja     | Rzym      |
| ZEA        | -         |
| Wietnam    | -         |

**Tabela 3. Który z czynników najbardziej wpłynął na zorganizowanie konferencji/podróży motywacyjnej w nowej destynacji w ciągu ostatnich 12 miesięcy? Pytanie zadano 113 europejskim planistom konferencji**

| Najchętniej wymieniany czynnik           | Najchętniej wymieniany czynnik | Najchętniej wymieniany czynnik |       |
|------------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|-------|
| Czynniki nowości                         | 36,3%                          | 30,1%                          | 12,4% |
| Atrakcyjność finansowa                   | 33,6%                          | 43,4%                          | 8,0%  |
| Podróż studyjna                          | 27,4%                          | 18,6%                          | 23,9% |
| Biznesowa relacja z destynacją           | 24,8%                          | 23,0%                          | 16,8% |
| Indywidualna rekomendacja                | 22,1%                          | 33,6%                          | 15,0% |
| Wygrana w konkursie (np. stowarzyszenia) | 17,7%                          | 20,4%                          | 25,7% |
| Inne                                     | 13,3%                          | 4,4%                           | 18,6% |
| Promocja prasowa                         | 5,3%                           | 20,4%                          | 36,3% |

**Tabela 4. Jaki jest poziom wiedzy na temat konferencji/podróży motywacyjnych odbywających się na terenie danego miasta? Dane na podst. informacji z CVB**

|                                                                                                                             | Odpowiedni | Średni | Brak  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|--------|-------|
| Średni czas trwania konferencji/podróży motywacyjnej w mieście                                                              | 69,6%      | 26,1%  | 0     |
| Średnia wielkość konferencji/podróży motywacyjnej w mieście                                                                 | 65,2%      | 30,4%  | 0     |
| Kluczowe powody, dla których planiści konferencji/podróży motywacyjnej wybrali dane miasto                                  | 60,9%      | 34,8%  | 4,3%  |
| Średnia liczba organizowanych w mieście konferencji/podróży motywacyjnych przez organizacje z innych państw                 | 52,2%      | 34,8%  | 8,7%  |
| Średnia liczba organizowanych w mieście konferencji/podróży motywacyjnych przez krajowe organizacje                         | 47,8%      | 43,5%  | 4,3%  |
| Najważniejsze powody, dla których organizatorzy konferencji/podróży motywacyjnych nie wybierają danego miasta               | 43,5%      | 34,8%  | 17,4% |
| Wpływ ekonomiczny z konferencji/podróży motywacyjnych dla miasta                                                            | 39,1%      | 34,8%  | 21,7% |
| Liczba uczestników konferencji, którzy spędzają dodatkowe dni dla przyjemności po lub przed konferencją/podróżą motywacyjną | 26,1%      | 13,0%  | 56,5% |

upustów przy corocznym korzystaniu z określonej destynacji. Na etapie planowania kluczowe jest wydłużenie życia spotkania – interakcja delegatów od chwili rejestracji za pomocą chatroomów, blogów i list dyskusyjnych czy też rozszerzenia globalnego zasięgu spotkania poprzez umieszczanie relacji w sieci. ROI jest istotne dla biur Convention and Visitor (CVB), które działają pod rosnącą presją wykazania efektywności w dostarczaniu ekonomicznych korzyści. Dwadziestu trzem CVB (głównie z Europy) odpowiedzialnym za marketing destynacji i wydarzeń rynku spotkań zadano pytanie o posiadane informacje na temat większych (powyżej 100 delegatów) konferencji czy imprez motywacyjnych organizowanych w ich miastach.

Problemem przemysłu spotkań jest niska świadomość gospodarczych korzyści płynących z organizacji wydarzeń biznesowych

oraz zauważalny brak informacji na temat liczby delegatów przedłużających pobyt. Poprzez takie informacje można promować daną destynację. Natomiast w przypadku, gdy ich nie ma, trudno jest zachęcać, przedstawiając nie do końca sprawdzone dane. Pełne zrozumienie zalet turystycznego pobytu uczestników konferencji jest niezbędne do przedstawienia ROI instytucjom finansującym działalność CVB.

*Krzysztof Celuch  
na podstawie EIBTM 2006 Industry  
Trends & Market Share Report by Rob Davidson*





# Instytut Turystyki



**Instytut Turystyki**

**Institute of Tourism**

**Statystyka**

Informacje, wydawnictwa, strony internetowe [www.intur.com.pl](http://www.intur.com.pl)

**Biblioteka**

Ponad 15 tysięcy woluminów, katalog na stronach [www.intur.com.pl](http://www.intur.com.pl)

**Publikacje**

Kilkanaście publikacji książkowych, kilkadziesiąt informacji i raportów rocznie.

## Adresy, Kontakty

### Adres Pocztowy

Instytut Turystyki, ul. Merliniego 9a,  
02-511 Warszawa

### Telefon

+48 (22) 844 63 47

### FAX

+48 (22) 844 12 63

### E-mail

[it@intur.com.pl](mailto:it@intur.com.pl)

## Działalność Instytutu Turystyki obejmuje:

- badania statystyczne realizowane w ramach rządowego Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej w zakresie turystyki i hotelarstwa,
- badania marketingowe na potrzeby tworzenia i promocji produktów turystycznych, w tym badania rynków zagranicznych i regionalnych,
- gromadzenie informacji o infrastrukturze, walorach, atrakcyjności turystycznej i ruchu turystycznym w województwach i wszystkich gminach w Polsce,
- gromadzenie informacji o podróżach, turystyce i infrastrukturze turystycznej Polski, Europy i świata,
- opracowywanie regionalnych i lokalnych strategii i programów rozwoju turystyki,
- opracowywanie specjalistycznych raportów na temat usług w zakresie turystyki, transportu, bazy noclegowej itp.

## Wykorzystując gromadzone informacje i posiadaną wiedzę Instytut Turystyki na zamówienie wykonuje również:

- specjalistyczne badania ankietowe, wywiady i analizy sytuacji na wybranych rynkach turystycznych,
- opinie na temat celowości i opłacalności projektów,
- opinie na temat innowacyjności projektów turystycznych,
- feasibility study i biznesplany turystycznych projektów inwestycyjnych (w tym wyszukiwanie i ocenę lokalizacji inwestycji),
- badania rynku (w tym badania popytu i badania konkurencji),
- doradztwo w zakresie projektowania i realizacji przedsięwzięć, strategii i programów.



[www.intur.com.pl](http://www.intur.com.pl)

**LIDEX**<sup>®</sup> Centrum Tłumaczeń  
i Obsługi Konferencji

**LIDER** rynku

**Kompleksowa  
obsługa  
twojej firmy  
konferencje  
szkolenia  
prezentacje  
tłumaczenia  
pisemne**



wynajem sprzętu

cyfrowe systemy do tłumaczeń  
symultanicznych, cyfrowe  
systemy dyskusyjne  
nagłośnienie  
multimedia  
reportaże z konferencji



tłumacze

symultaniczni  
i konferencyjni

tłumaczenia pisemne

wszystkie użyteczne języki świata  
pełen zakres specjalizacji  
lokalizacja oprogramowania,  
multimediów i stron www  
redakcja tekstów, DTP  
materiały konferencyjne  
materiały szkoleniowe



laureat  
III edycji  
Programu

*Firma  
Przyjazna  
Klientowi*

[konferencje@mtp.pl](mailto:konferencje@mtp.pl)  
[www.mtp.pl](http://www.mtp.pl)

  
**Poznań Congress  
Center**

  
**Centrum  
Kongresowe  
Poznań-Targi**

# Centrum Kongresowe Poznań-Targi

**- największe w Polsce**

- ponad 1000 konferencji, kongresów i szkoleń rocznie
- 100 000 uczestników rocznie
- 24 doskonale wyposażone, klimatyzowane sale konferencyjne
- pawilony wystawiennicze przystosowane do potrzeb konferencyjnych
- idealne warunki do organizacji konferencji, kongresów i imprez specjalnych nawet do 10 000 uczestników, a także kameralnych spotkań biznesowych



**do zobaczenia  
w Poznaniu**

**Centrum Kongresowe  
Poznań-Targi**

tel. 061-869 23 42, 869 27 33

fax 061-869 26 84

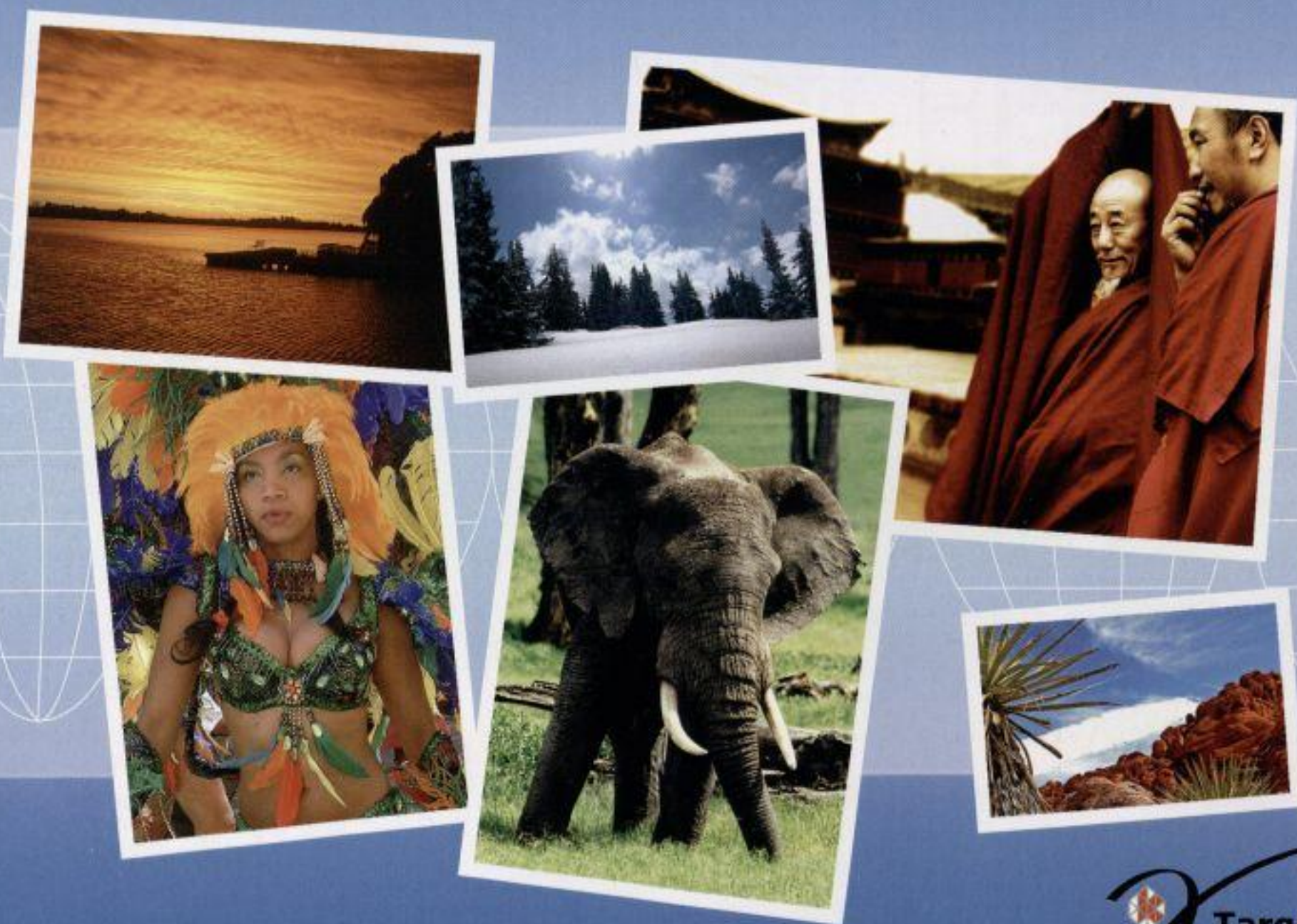
# TT Warsaw Tour & Travel

XV Międzynarodowe Targi Turystyczne

**T**  
**2007**

**20 - 22 września**, Pałac Kultury i Nauki, Warszawa

**Znajdź inspirację na organizację...  
...wyjazdów firmowych**



- światowe trendy w branży MICE
- hotele, ośrodki wypoczynkowe, wellness & spa z całego świata
- najciekawsze turystycznie miejsca na Ziemi
- najpiękniejsze regiony Polski

**Tysiące pomysłów na turystykę biznesową i kongresową!**

**Targi**  
z rekomendacją  
Polskiej Korporacji Targowej



CENTRUM KONFER  
WARKO

Przetrzymanie  
książki =  
1 zł / doba

Termin zwrotu

18 12 2013

Przetrzymanie  
książki =  
1 zł / doba

Termin zwrotu

*ślachetność miedzi...*

*solidność granitu...*

*Wszystko połączone z*

*najnowszą technologią!*



*Zapraszamy Państwa do organizacji szkoleń, konferencji, spotkań biznesowych lub integracyjnych, imprez przedsięwzięcia wystawowe, imprez promocyjno-handlowe w naszym kompleksie Konferencyjno-Szklarskim Browaru Warko.*

*Centrum Konferencyjne położone jest zaledwie 53 km na południe od Warszawy.*

[WWW.CK.GRUPAZYCIE](http://WWW.CK.GRUPAZYCIE)

ferencyjne w połączeniu z barem, holem i patio nowoczesne i oryginalne pod względem architektonicznym łącznej powierzchni 1000 m<sup>2</sup>.

styczna bryła budynku oraz ściany pokryte są rozpoznawalnym elementem łączącym przeszłość z tradycjami warzenia piwa.

Jeśli Państwa będziemy mieli zaszczyt, chętnie pokażemy Państwu nasz Browar oraz proces produkcji piwa.

**Rezerwacje:** tel. (+48 48) 666 14 86, (+48 48) 666 12 66, fax (+48 48) 666 14 52, tel. kom (+48 0) 601 418 845



the meeting place 10047



Wrocław the meeting place

# Wrocław Dolny Śląsk

Convention Bureau - Wrocław (CBW) oferuje profesjonalne wsparcie i usługi doradcze dla organizatorów konferencji, kongresów, seminariów, wystaw i innych spotkań oraz wydarzeń biznesowych. Tworzony przez CBW portal internetowy [www.convention.wroclaw.pl](http://www.convention.wroclaw.pl) jest profesjonalną platformą informacyjną skierowaną do potencjalnych organizatorów eventów w kraju i za granicą, promującą jednocześnie lokalne podmioty świadczące usługi w sektorze MICE.

Od stycznia 2007 roku Convention Bureau – Wrocław realizuje projekt „Promocja turystyki biznesowej jako markowego produktu Wrocławia i Dolnego Śląska” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach ZPORR. Projekt realizowany jest na zlecenie i we współpracy z Biurem Promocji Miasta Urzędu Miejskiego Wrocławia. Działania CBW ukierunkowane są przede wszystkim na rzetelną realizację poszczególnych zadań związanych z projektem, które pozwolą na szerszą i bardziej skuteczną promocję Wrocławia oraz Dolnego Śląska jako ciekawej destynacji dla organizacji kongresów i konferencji oraz na profesjonalizację oferty turystyki biznesowej miasta i regionu. W ramach projektu CBW realizuje takie zadania jak rozbudowa portalu internetowego, uczestnictwo w międzynarodowych targach turystyki biznesowej, zbieranie danych oraz prowadzenie badań statystycznych, produkcja drukowanych i multimedialnych materiałów promocyjnych, organizacja warsztatów oraz wizyt studyjnych, realizacja programu ambasadorów kongresów Wrocławia oraz promocja w międzynarodowej prasie branżowej.



Convention Bureau

Wrocław

[www.convention.wroclaw.pl](http://www.convention.wroclaw.pl)



**ZPORR**  
Zintegrowany Program  
Operacyjny  
Rozwoju Regionalnego

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.